

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Tavoitetaanko kummitoiminnan uusi sukupolvi?

18-30-vuotiaiden suomalaisten mielipiteitä kansainvälisestä
kummitoiminnasta

Ville Saarni

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 11 / 2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Ville Saarni	Sivumäärä 50 ja 5 liitesivua
Työn nimi Tavoitetaanko kummitoiminnan uusi sukupolvi? 18-30-vuotiaiden suomalaisten mielipiteitä kansainvälisestä kummitoiminnasta	
Ohjaava(t) opettaja(t) Hanna Laitinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Fida International, Erkki Salo	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää 18-30-vuotiaiden suomalaisten mielipiteitä kansainvälisestä kummitoiminnasta. Tarkoituksen oli löytää vastauksia kolmeen kysymykseen; mikä saa nuoren osallistumaan kummitoimintaan, mitä tekijöitä työmuodossa nähdään positiivisina ja negatiivisena sekä mitä nuoret ajattelevat kummin ja kummilapsen välisestä viestinnästä. Opinnäytetyöni tilaaja Fida International on toteuttanut kummitoimintaa useamman vuoden ajan, mutta he eivät ole koskaan teettäneet selvitystä nuorten näkemyksistä kummitoimintaan liittyen. Uskon, että opinnäytetyölläni oli merkitystä heille tulevaisuudessa tehtävän kummitoiminnan kehittämisen kannalta. Luulen, ettei Fidan kummitoimintaa välttämättä lähdetä kehittämään heti, mutta uskon, että opinnäytetyöni toimii hyvänä alkusysäyksenä. Opinnäytetyötäni varten löysin hyvin lähteitä, mutta harvat niistä olivat suoranaisesti liitoksissa kummityöhön. Lähestyin myös suurimpia suomalaisia kummijärjestöjä, mutta kukaan alan ammattilaista ei tiennyt kansainvälisten kummien lukumäärää Suomessa. Muun muassa tämän takia uskon, että tutkimukseni antaa uusia ideoita työn kehittämiseen koko kummitoiminnan toimialalla.</p> <p>Työni alussa esittelen Fida Internationalin ja kerron kansainvälisestä kummitoiminnasta. Tämän lisäksi lähteisiin pohjautuen kerron lyhyesti kehitysyhteistyöstä, sen historiasta ja sitä vastaan esitetystä kritiikistä. Esittelen myös erilaisia näkemyksiä altruismista ja miten sen erilaisia ilmenemismuotoja esiintyy Suomessa.</p> <p>Haastattelin yhteensä kolmeatoista 18-30-vuotiasta Etelä-Suomessa asuvaa henkilöä. Suurin osa haastatteluista toteutui parihaastatteluina. Loput haastatteluista tein kahden kesken haastateltavan kanssa. Litteroin haastattelut, jonka jälkeen teemoittelin sisällöt seitsemään eri osaan, jotka olivat 1) ennakkotiedot kummitoiminnasta 2) toiminnan luotettavuus 3) lahjoittaminen 4) muut mahdolliset tavat osallistua toimintaan 5) mitä antaja kokee saavansa toimintaan osallistumisesta 6) kummin ja kummilapsen välinen viestintä ja 7) kummitoiminnan menetelmät ja niiden toimivuus kummin näkökulmasta. Esittelen myös haastatteluiden ja lähdeosteiden pohjalta viisi luomaani auttajatyyppiä kummitoiminnan kontekstissa.</p> <p>Viimeinen kappale sisältää nuorten kehitysideoita kummitoimintaa varten. Ideat ovat osittain suoraan haastateltavilta ja osa ideoista on aineiston tulkinnasta nousseita ajatuksia.</p>	
Asiasanat kummitoiminta, altruismi, avustustoiminta, kehitysyhteistyö, avustukset, Fida International	

ABSTRACT

Author Ville Saarni	Number of Pages 55
Title How to reach the next generation for child sponsorships? Views of 18-30 year old Finnish people about international child sponsorships.	
Supervisor(s) Hanna Laitinen	
Subscriber and/or Mentor Fida International, Erkki Salo	
Abstract <p>The aim of the Bachelor's thesis was to find out the opinions about the child sponsorship. The target group were young Finns aged 19 to 30 years old. The aim was to find answers to three questions; what makes young people to take part in sponsoring a child, what factors are seen as positive and negative and what young people think about communication between the sponsor and the sponsored child. The subscriber Fida International has implemented child sponsorships for several years, but they have not made a study about young people's views related to this context. I believe that the thesis is meaningful for the organization's future with the development of the operating model. Although Fida International may not start developing the model right away, the thesis will give a push for that. I found some great sources for the thesis, but only few of those were directly linked to child sponsorships. I approached biggest Finnish child sponsorship organizations, but none of the experts knew the exact number of the sponsors in Finland. This is only one reason, why I believe that my research can offer new ideas for the field of child sponsorships in Finland.</p> <p>In the beginnig of the thesis I introduce the subscriber Fida International and the international child sponsorship in general. In addition to this, based on the sources I will briefly introduce development cooperation, it's history and criticism. I will also present some of the views related to altruism and how it appears in Finland.</p> <p>I interviewed thirteen Finns living in South Finland aged 18 to 30. Most interviews were organized as pair interviews. The rest of the interviews were between myself and the interviewee. After the transcription I categorized the data according to the seven different themes which were 1) the knowledgement about the sponsorship 2) the reliability of the model 3) donations 4) other ways to take part 5) what the sponsors get from participating 6) the communication between the sponsor and the child 7) the methods used in the model and what the sponsors think about the methods. The research part also introduces five different types of helping in the context of sponsoring a child.</p> <p>The last section has ideas for developing the existing sponsorship model from the interviewees' point of view. Some of the ideas came directly from the interviewees and the other suggestions made in this section were inspired by the data analysis.</p>	
Keywords child sponsorship, altruism, relief work, development cooperation, financial aid, Fida International	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Maailman lasten tila ja kummitoiminnan tulevaisuus	6
1.2 Opinnäytetyön taustaa	7
2 FIDA INTERNATIONAL JA KUMMITOIMINTA	8
2.1 Fida International	8
2.2 Kansainvälinen kummitoiminta Suomessa.....	9
2.3 Fidan kummitoiminta	10
2.4 Muita suomalaisia kummijärjestöjä	11
2.5 Kastekummi	12
3 KEHITYSYHTEISTYÖ	13
3.1 Lyhyt historia	14
3.2 Kehitysyhteistyö 2000-luvulla	15
3.3 Kritiikki.....	17
4 AUTTAMISEN RAKENTEET SUOMESSA.....	18
4.1 Auttamishalun filosofiaa	18
4.2 Suomalaisia auttajatyyppejä	20
4.3 Statistiikkaa	22
5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA KESKEISET KYSYMYKSET	23
5.1 Teemat	24
5.2 Kohderyhmä.....	24
5.3 Tutkimusmenetelmät.....	25
5.4 Aineiston analyysi	26
6 TULOKSET JA TULKINTA	27
6.1 Haastateltavien aikaisempi tieto kummitoiminnasta.....	28
6.2 Toiminnan luotettavuus	29
6.3 Lahjoittaminen ja muita tapoja osallistua toimintaan.....	31
6.4 Kummin ja kummilapsen välinen viestintä	33
6.5 Mitä kummi saa työstä	35
6.6 Kummitoiminnan metodit ja niiden toimivuus kummin näkökulmasta	37
6.7 Viisi auttajatyyppiä kummitoiminnan kontekstissa	38
7 LOPPUPÄÄTELMÄ	40
7.1 Kehitysideoita.....	40
7.2 Tulevaisuuden haasteet	43
LÄHTEET.....	45
LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Kummitoiminta on avustustapa, jolla tuetaan kehitysmaiden lapsia. Kansainvälinen kummitoiminta kohdistaa työnsä kehitysmaiden lasten oikeuksien ja elinolojen parantamiseen. Kummijärjestöjä on useissa maissa ja toiminta ulottuu joka puolelle maailman kehitysmaita. Suomessa, kuten muuallakin kummitoiminnan tarkoituksena on parantaa kehitysmaiden lasten tilaa. Tämän lisäksi kummitoiminta antaa jotakin myös kummeille. Kummeilla on muun muassa mahdollisuus tutustua kehitysmaihiin ja tuntea auttavansa toista ihmistä. Tiivistetysti toimintamallin tarkoituksena on tarjota kehitysmaan lapselle mahdollisuus koulutukseen ja hyvään elämään kummin sitoutuessa lahjoittamaan joka kuukausi tietty summa rahaa.

Vuonna 2013 julkaistun tutkimuksen mukaan kummitoiminnasta on suuri etu lapselle. Tutkimus toteutettiin kolmen amerikkalaisen yliopistoprofessorin toimesta Ugandassa, Guatemalassa, Filippiineillä, Intiassa, Keniassa ja Boliviassa amerikkalaisen Compassion International – kummijärjestön piirissä. Tutkimuksen mukaan jopa 50-80 prosenttia lapsista, joilla on kummi saavuttavat yliopistotason tutkinnon todennäköisemmin, kuin lapset joilla ei ole kummiä. Kaikista köyhimmissä maissa kummitoiminnasta on kaikista suurin etu. Kummilapset työllistyvät tulevaisuudessa todennäköisemmin ja ovat jopa itsevarmempia kuin muut kehitysmaanlapset. (Wydick, Glewwe & Rutledge 2013; Wydick 2013).

Suomalaisen tyypillisen kummin profiili on 45-59-vuotias, akateemisesti koulutettu, työssä käyvä, Etelä-Suomalainen nainen. Suurin osa suomalaisista kummeista on 30-59-vuotiaita. Edellisessä kappaleessa mainittu tutkimus osoittaa, että kummitoiminta toimii. Nuoria 15-29-vuotiaita kummeja Suomessa on kuitenkin vain 5 prosenttia. (Taloustutkimus 2011.) Opinnäytetyössäni esittelen muutamia syitä nuorten heikkoon osallistumiseen ja tarjoan mahdollisia työkaluja nuorten määrän lisäämiseen kummitoiminnassa. Tilaajani Fida International ei ole aikaisemmin tehnyt selvitystä nuorten mielipiteistä liittyen kummitoimintaan. Uskon, että työni tarjoaa heille ja myös koko suomalaiselle toimialalle uusia ideoita toimintamallin kehittämiseen.

1.1 Maailman lasten tila ja kummitoiminnan tulevaisuus

Maailman lasten tila on ollut pitkään hitaassa nousussa. Edelleen on kuitenkin paljon kehitettävää. Vuonna 2015 kuolee arviolta yhteensä noin 5,9 miljoonaa lasta alle viiden vuoden ikäisenä (Unicef, 2015a). Suuri osa heistä kuolee keuhkokuumeeseen tai ripuliin heikon terveydenhuollon ja hygieniatason takia (Unicef, 2015b). Lähes puolet alle viisivuotiasten kuolemista johtuu aliravitsemuksesta (Unicef, 2015c). Köyhillä maalaisalueilla on edelleen hyvästä kehityksestä huolimatta suuria puutteita puhtaasta juomavedestä ja vaikka puhdasta vettä olisi saatavilla, voi olla ettei sitä ole tarpeeksi koko vuodeksi (Unicef, 2015d).

Vuonna 2013 maailmassa oli yhteensä 72 miljoonaa lasta ilman mahdollisuutta koulun. Suurin osa koulun ulkopuolelle jäävistä lapsista asuu kehitysmaissa. Moni joutuu myös keskeyttämään koulunkäynnin jossakin vaiheessa. Syitä koulun keskeyttämiseen ovat esimerkiksi se, ettei vanhemmilla ole varaa maksaa koulumaksuja, lapset joutuvat tekemään töitä joko kotona tai muualla ja lapset huolehtivat useasti pikkusaruksistaan. Tyttöillä myös varhainen raskaus tai järjestetty avioliitto estävät koulunkäynnin. Siellä missä lapsilla on mahdollisuus koulunkäyntiin, opetus on useasti heikkoa täysien luokkien, huonojen järjestelyiden ja vähäisten opettajien takia. (Ulkoministeriön kehitysviestinnän 2013.)

Suomessa toimii tällä hetkellä yli 40 eri kokoista kummitoimintaa harjoittavaa järjestöä. Tarkoitus olisi, että toiminta pohjautuisi aina YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen. On kuitenkin todettu, että näin ei tällä hetkellä aina tapahdu. Toiminnalla on mahdollista jopa pahimmassa tapauksessa luoda eriarvoisuutta lasten ja yhteisön keskuuteen kummikohteessa. Toiminnasta on syntynyt paljon kysymyksiä, kuten esimerkiksi kuinka paljon mainonnassa voidaan käyttää lasten elämäntarinoita kuitenkaan rikkomatta lapsen oikeuksien yksityisyyden suojaa. (Latva-Pukkila 2013.)

Suomessa tehtävä kummitoiminta on monien kysymysten edessä. Työmuotoa olisi tarkoitus kehittää siihen suuntaan, että työhön osallistuisi tulevaisuudessa entistä enemmän kummeja. Toiminnan pitäisi kuitenkin tapahtua niin, että lasten oikeudet toteutuisivat eikä kohteessa vahingotettaisi lapsen asemaa tai yhteisöä, jossa lapsi

elää. Kummitoiminta on tällä hetkellä risteyksessä. Mikä olisi oikea uusi suunta toiminnan kehittämisessä?

1.2 Opinnäytetyön taustaa

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Fida International, joka on yksi Suomessa kummitoimintaa toteuttavista järjestöistä. Myös Fida International on pohtinut edellä esittämiäni kysymyksiä. Järjestö haluaisi toimintaa kehittämällä saada enemmän ihmisiä, etenkin nuoria osallistumaan kummitoimintaan, jotta useammalle lapselle voitaisiin turvata edellytykset hyvään elämään. Työssäni haastattelin kolmeatoista 18-30-vuotiasta henkilöä. Tarkoituksena oli löytää vastauksia siihen, mitä toiminnassa nähdään hyvänä ja mitä tarvitsisi kehittää jo olemassa olevan tai tulevaisuuden kummin näkökulmasta.

Aihe on itselleni ennestään osittain tuttu. Vanhempani olivat Fida Internationalin kautta töissä Thaimaassa vuosina 1989-1995 ja 1999-2003 ja Kambodžassa vuosina 2007-2011. Olin heidän mukanaan Thaimaassa ja vuodesta 2003 lähtien olen asunut Suomessa. Vanhempieni työ ei kuitenkaan missään vaiheessa liittynyt järjestön kummitoimintaan, vaan muihin työmuotoihin. Tämän lisäksi minulla on ollut kummilapsi Fida Internationalin kautta vaimoni kanssa noin neljä vuotta. Kummitoimintaa ja sen kehitystä on tullut seurattua tämän kautta. Kummilapsemme on Nepalista, mutta lahjoituksemme menee koko yhteisölle niin kuin kaikissa Fida Internationalin kummitoimintakohteissa. Opinnäytetyöni tekeminen herätti itsellenikin uusia ajatuksia toiminnasta, enkä pidä sitä niin yksinkertaisena avustusmuotona, kuin mitä aikaisemmin ajattelin. Opinnäytetyössäni pyrin minimoimaan omat tunteeni, mutta aikaisempi kokemus Fida Internationalista ja sen tekemästä kummitoiminnasta voivat vaikuttaa työni luonteeseen.

Opinnäytetyössäni kerron laajemmin Fida Internationalista järjestönä ja Suomessa tehtävästä kummitoiminnasta. Määrittelen myös lyhyesti kehitysyhteistyön ja altruismin, koska kummitoiminta linkittyy niihin vahvasti. Esittelen käyttämäni menetelmät, tulokset ja niiden tulkinnan. Kappaleessa kuusi on haastatteluiden tulokset teemoitel-

tuna sekä viisi luomaani auttajamuotoa kummitoiminnan kontekstissa. Viimeisessä kappaleesta löytyy ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi pohjautuen aineiston tulkin-
taan.

2 FIDA INTERNATIONAL JA KUMMITOIMINTA

Tässä kappaleessa esittelen Fida Internationalin ja sen tekemän kummitoiminnan. Esittelen myös lyhyesti muita Suomessa toimivia kummijärjestöjä ja määrittelen kas-
tekummiuden ja kansainvälisen kummiuden eron.

2.1 Fida International

Fida International on opinnäytetyöni tilaajan virallinen nimi, mutta jatkossa kirjoitan yksinkertaisemmin Fida. Kyseessä on siis yksi ja sama järjestö, josta kirjoitan työs-
säni.

Fida on perustettu vuonna 1927. Järjestö on yleishyödyllinen ja toimii suomalaisten helluntaiseurakuntien kristillisenä lähetys- ja kehitysyhteistyöjärjestönä ja tekee työtä lähes 60 maassa. Fidan työntekijöitä maailmalla oli yhteensä 175 ennen vuoden 2015 hallituksen leikkauksia. Suurin osa heistä toimii lähetystyössä ja noin kolmas-
osa kehitysyhteistyö- ja humanitaarisen avun tehtävissä. Vuonna 2014 Fidalla oli ko-
timaassa 65 työntekijää. (Fida International 2015a.) Vuoden 2015 hallituksen leikka-
usten takia Fidan työntekijöiden määrä pieneni 22 henkilöllä ja yhteensä 33 tehtävää
jouduttiin lakkauttamaan (Fida International 2015d).

Kehitysyhteistyötä Fida on tehnyt vuodesta 1974 lähtien. Järjestöllä on 70 kehitysyh-
teistyöhanketta ja -ohjelmaa. Myös näitä hankkeita ja ohjelmia jouduttiin lakkautta-
maan leikkausten myötä. Järjestö toimittaa myös humanitaarista apua, minkä lisäksi
sillä on katastrofirahasto nopeaan auttamiseen. Viimeisimpänä katastrofirahastoa ke-
rättiin Nepalin maanjäristyksen uhreille huhtikuussa 2015. Fidalla on myös kirpputo-

reja ympäri Suomea. Kummitöitä Fida tekee 26 kummikohteessa 14 eri maassa. (Fida International 2015a.)

Merkittävin osa Fidan rahoituksesta tulee jäsenseurakunnilta, Suomen valtion kehitysyhteistyön määrärahoituksista, Fidan lähetystorien tuotoista sekä yksityisistä lahjoituksista. Jäsenseurakuntien maksuilla tuotetaan palveluita seurakunnille ja lähetystyöntekijöille. Tämän lisäksi maksuilla kustannetaan lähetystyöntekijöiden lasten koulunkäntikuluja ulkomailla. Suomen ulkoasiainministeriön myöntämällä varoilla toteutetaan Fidan tekemää kehitysyhteistyötä ja humanitaarista apua. Fida saa tämän lisäksi myös EU:n komission (ECHO) humanitaarista rahoitusta. Lähetystorien tuotolla tuetaan Fidan tekemää työtä kehitysmaissa. Toiminnan kuluista käytetään 84 prosenttia ulkomaantyöhön ja loput 16 prosenttia käytetään yleishallintoon, viestintään ja varainhankintaan. (Fida International 2015b.)

2.2 Kansainvälinen kummitoiminta Suomessa

Kummitoiminnan perimmäinen tarkoitus on auttaa kehitysmaiden lapsia saavuttamaan hyvän elämän edellytykset. Köyhyyden takia moni maailman lapsista jää ilman lapsen oikeuksia ja mahdollisuutta kouluun. Kummi tukee raha-avustuksellaan lapsen koulunkäntiä ja myös koko yhteisöä, jossa lapsi asuu. Auttajan ja autettavan välille luodaan muuhun kehitysyhteistyöhön verrattuna hiukan läheisempi ja konkreettisempi kontakti. Näin avun antamisesta pyritään tekemään auttajalle mielekkäämpää ja hän pysyy koko ajan paremmin tiedotettuna. Auttamisesta tulee näin myös henkilökohtaisempaa. (Sihvola & Kukkamaa 2003, 93, 110-111.)

Kummitoiminnassa kummi sitoutuu maksamaan säännöllisen avustusmaksun, yleensä kerran kuukaudessa. Summat vaihtelet kohteen ja avustusjärjestön mukaan. Keskiavustussumma on noin 25-30 euroa kuukaudessa. Summat vaihtelevat tehtävän työn sekä sen mukaan mihin järjestöt panostavat kohdemaissa. Yleisimmin tuilla parannetaan koulutusta, hygieniatasoa, terveydenhuoltoa ja yleistä elintasoa. (Sihvola & Kukkamaa 2003, 110-112; Pyhtilä 2007, 165-167.)

Vuonna 2003 Suomessa oli noin 30 000 kummiä. Kummien määrä Suomessa on kuitenkin pieni. Väkiluvultaan Suomen kanssa samankokoisessa Norjassa kummeja oli vuonna 2003 jo 200 000. (Sihvola & Kukkamaa 2003, 93.) Vuonna 2007 kummien määrä Suomessa oli noin 40 000 (Pyhtilä 2007, 165). Vuonna 2010 lievästä talousahdingosta huolimatta säännöllisten lahjoittajien määrä ei ole pienentynyt (Kuvaja 2010, 41). Vuoden 2015 kummien kokonaismäärää Suomessa en löytänyt mistään. Kysyin asiaa myös alan ammattilaisilta, mutta en saanut keneltäkään vastausta asiaan. Sain yksittäisiä vastauksia järjestöjen omista kummimääristä. Vastanneiden järjestöjen yhteismäärä oli kuitenkin niin pieni, ettei siitä olisi voinut tehdä yhteenvetoa koko Suomen kummien määrästä. Tämä olisi varmasti tarpeellinen ja mielenkiintoinen tieto ammattialalle.

2.3 Fidan kummitoiminta

Fidalla on ollut kummitoimintaa noin 35 vuotta. Varsinaista kummitoiminnan aloituspäivää ei ole kirjattu ylös, mutta perimätiedon mukaan 60-luvulla ensimmäiset lähetyöntekijät ottivat tuettavakseen heille jätettyjä lapsia Etelä-Aasiassa. Tuolloin lähetyöntekijät etsivät lapsille lahjoittajia Suomesta. (Salo 2015b.)

Fidan tekemän kummitoiminnan tehtävänä on haastaa suomalaisia auttamaan, antaa tietoa kehitysmaiden konkreettisista tarpeista ja ennen kaikkea parantaa kehitysmaiden lasten elinoloja. Kohdemaissa on yhteistyökumppaneita, joita halutaan varustaa toimimaan yhteisönsä parhaaksi. Myös terveystietoisuus ja kristillinen opetus ovat olennainen osa Fidan kummitoimintaa. (Kepa 2005, 12.)

Fidan kummitoiminta on nykyään yhteisökummiutta, joka tarkoittaa sitä, että kummilla on kummilapsi, mutta joka kuukautinen rahalahjoitus menee yhteisölle, jossa lapsi elää. Fidan kokemuksen mukaan lasta autetaan parhaiten silloin, kun koko yhteisöä autetaan. Kummivarat käytetään lasten terveyden ja ravitsemuksen kohentamiseen, laadukkaan esi- ja perusopetuksen varmistamiseen, yhteisön tietoisuuden lisäämiseen lasten oikeuksista ja lasten suojelusta. Tämän lisäksi yhteisön hygieniatasoa pyritään parantamaan ja vedensaantia, ruokaturvaa ja toimeentuloa kehitetään.

Kummiuden toivotaan jatkuvan niin pitkään, että lapselle on tarjottu peruskoulutus. (Fida International 2015c.)

Kummius voi loppua hankkeen loppuessa yllättäen tai kummin keskeyttäessä kummiutensa. Jos kummi päättää itse lopettaa tuen, lapselle pyritään löytämään uusi kummi. Toiminta voi myös loppua lapsen perheen muuton takia tai koulun käynnin lakkauttamisen takia. (Fida International 2015c.)

Fida ei halua edistää lasten eriarvoisuutta kohdemaissa. Sen lisäksi, että yhteisökummius auttaa lasta parhaiten, se ei myöskään aseta yhtä lasta etuoikeutettuun asemaan. Kummin antamat ylimääräiset lahjoitukset esimerkiksi, joululahjarahat, ohjataan koko yhteisölle. Kummilapselle ei saa lähettää paketteja, mutta ohjeistuksen mukaan kirjeen tai postikortin voi toisinaan lähettää. Kirjeet kulkevat Fidan kautta kummilapselle. Tällä tavalla turvataan lasten koskemattomuus ja taataan mahdollisimman suuri etu kummiudesta. Henkilökohtaisia vierailuja ei suositella, mutta Fida järjestää vuosittain kummimatkan johonkin kummikohteista. Kummimatalla on mahdollisuus tavata kummilapsi. (Fida International 2015c.)

Fidan toteuttama kummitoiminta toteuttaa omarahoitteista- ja kehitysyhteistyön mallia. Omarahoitteiset ohjelmat eivät kuulu kehitysyhteistyöhankkeisiin. Tarkemmin sanottuna tämä tarkoittaa sitä, että kehitysyhteistyöhankkeisiin Fida saa osan rahoituksesta ulkoministeriöltä. Ulkoministeriö asettaa tiettyjä päämääriä ja vaatii raportointeja hankkeista. Omarahoitteisessa mallissa Fida tuottaa raportit järjestön sisäisesti, eikä mukana ole ulkopuolisia tahoja määrittämässä eri tavoitteita. Kaikki Fidan kummitoiminnan ohjelmat ja kohteet toteuttavat kuitenkin samoja periaatteita ja tavoitteita (Liite 2). Näillä Fida pyrkii täyttämään vähimmäislupauksensa siitä, mitä lasten elämässä yritetään saada aikaan. Tavoitteet ovat jokaisessa kohteessa samat, mutta jokaisesta kohteesta löytyy omat erikoispiirteet. (Salo 2015c.)

2.4 Muita suomalaisia kummijärjestöjä

Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen Kepa ry:n julkaisusta *”Kaiken maailman kummit – Tietoa kummijärjestöistä Suomessa”* (2005) teoksesta löytyy yhteensä 24 kummi-

työtä tekevää järjestöä. Näistä järjestöistä neljätoista on allekirjoittanut kummityötä tekevien järjestöjen laatiman kummityön eettisen ohjeistuksen (Latva-Pukkila 2014) (Liite 1). Ohjeet on luotu takaamaan kummilapsen turvallinen asema. Ohjeet suojelevat myös kummia. (Kepa ry 2005, 4-7.) Fida on allekirjoittanut kummityön eettisen ohjeistuksen.

Taloustutkimuksen (2011) tehdyn kyselyn mukaan tunnetuimmat kummijärjestöt Suomessa ovat Plan Finland ja World Vision. Fidan mainitsi ainoastaan 2% kyselyyn osallistuneista henkilöistä. Kirkon Ulkomaanapu ja Unicef tulivat kyselyssä myös lähelle kärkeä, vaikkei kumpikaan itse asiassa tee kummityötä. (Salo 2013, 8.)

Jokainen suomalainen kummijärjestö tekee työtään omalla tavallaan, mutta toimintamallit ovat yleensä hyvin pitkälti samanlaiset. Muutamia eroja esimerkkinä; ero esimerkiksi Fidalla World Visioniin ja Planiin on se, että Fida on suomalainen yhdistys ja kaksi muuta ovat osa suurempia kansainvälisiä kummilapsijärjestöjä (World Vision 2015b; Plan 2015a). Toinen ero mikä erottaa vuorostaan Planin World Visionista ja Fidasta on kahden jälkimmäisen kristillinen arvopohja. Plan on uskonnollisesti sitoutumaton järjestö. Järjestön arvopohja tai sitoutumattomuus voi vaikuttaa toiminnan luonteeseen. Järjestöt painottavat eri asioita kummikohteissa, mutta pohjimmainen ajatus on kaikilla hyvin pitkälti samanlainen. Jotkin kummijärjestöistä keskittävät toiminnan yhteen maahan tai jopa vain yhteen hankkeeseen. Tällaisia järjestöjä ovat esimerkiksi Kambodžan lasten puolesta, Nakurun lapset ja Nepalilaiset lapset. Myös kannatusmaksut vaihtelevat suomalaisten järjestöjen kesken.

2.5 Kastekummi

Haluan lyhyesti erotella kastekummiuden kansainvälisestä kummiudesta. Kansainvälisestä kummiudesta puhutaan yleensä kummityönä tai kummitoimintana. Se on helppo sekoittaa niin sanottuun perinteiseen kummiuteen. Termien erottelu perustuu Sihvolan ja Kukkamaan (2003) teokseen, *Lapsen saatavilla – kirja kummeille ja kummeiksi haluaville*.

Useasti termistä kummi tulee ensimmäisenä mieleen kastekummi. Kastekummilla tarkoitetaan alunperin ”hengellistä isää tai -äitiä”. Ajatus kummiudesta on syntynyt lapsen hyvinvoinnin takaamiseksi ja tällaisena kastekummiuden ajatus on pysynyt tähän päivään asti. Kastekummiudella haluttiin erityisesti taata lapsen kristillinen kasvatusta ja hengellinen kasvu. Suomessa kirkolliseen elämään kummius vakiintui 1200-1300-luvulla. Kastekummius ei ole vain osa kummilapsen lapsuutta, vaan se on elinikäinen tehtävä kummille. Kummiudesta ei hyödy ainoastaan lapsi, vaan kummius on opettavaa ja palkitsevaa myös aikuiselle osapuolelle. (Sihvola & Kukkamaa 2003, 35-37, 45.)

Englanniksi termit ovat mielestäni paljon selkeämmät ja tekevät jo itsessään erotte- lun. Kastekummiudesta puhutaan termillä ”*godparents*”, kun taas kansainvälisestä kummiudesta puhutaan ”*sponsoring a child*” tai ”*child sponsorship*”. Englanniksi kansainvälinen kummi on lyhyesti ”*sponsor*” (World Vision 2015; Sos Children's Village 2015). Opinnyttyöni aikana kun puhun kummeista tai kummitoiminnasta, tarkoitan kansainvälistä kummiutta. Kun puhun kastekummiudesta jatkossa, mainitsen siitä erikseen.

3 KEHITYSYHTEISTYÖ

Kehitysyhteistyö on yksi tapa toteuttaa kehityspolitiikkaa, jonka tarkoituksena on maailmanlaajuisen köyhyyden vähentäminen, perusoikeuksien toteuttaminen ja ke- stävän kehityksen edistäminen. Kehitysyhteistyö on käytännön tapa päästä lähem- mäksi tavoitteita. Suomessa valtion tekemällä kehitysyhteistyöllä on kolme tavoitetta, jotka pitäisi huomioida jokaisessa hankkeessa. Ne ovat sukupuolten tasa-arvon edis- täminen, eriarvoisuuden vähentäminen ja ilmastokestävyyden edistäminen. Keskei- siä periaatteita näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ovat ihmisoikeuksien kunnioitta- minen, avoimuus siitä, miten varoja käytetään ja johdonmukaisuus eri politiikan aloil- la. Näiden lisäksi halutaan taata kestävä tavoitteet ja kumppanimaille halutaan antaa vastuu omasta kehityksestään. (Ulkoasiainministeriö 2015b.)

Kummitoiminta on yksi kehitysyhteistyön työmuoto. Kummitoiminnassa esiintyy selkeästi kaksi kolmesta edellä mainitusta tavoitteesta, tasa-arvon edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Kummitoimintaa on myös kehitysyhteistyöhankkeiden ulkopuolella, mutta useasti toiminta perustuu kehitysyhteistyölle. Tämän takia kerron lyhyesti, mistä kehitysyhteistyö on saanut alkunsa ja mitä se on tällä hetkellä Suomessa. Esittelen myös kriittistä näkökulmaa, mitä kehitysyhteistyö on saanut osakseen.

3.1 Lyhyt historia

Kehitysyhteistyön alkujuurille on pitkä matka. Lähetysseurain ja esimerkiksi Suomen Lähetysseuran sanotaan aloittaneen kehitysyhteistyön pioneerimallin jo yli sata vuotta sitten Ambomaalla ja Pohjois-Namibiassa (Arto 2005, 5; Leskinen 2003, 13). Varsinaisen valtioiden tekemän kehitysyhteistyön juuret sijoittuvat toisen maailman sodan jälkeiseen aikaan. Ensimmäinen kehitysyhteistyöprojekti oli Euroopan jällelleenrakennus. Yhdysvaltain presidentti Harry S. Truman myönsi Euroopalle Marshall-avuksi kutsutun jällelleenrakennusavun toisen maailman sodan tuhojen korjaamiseksi. Vaikkei Marshall-apua suunnattu kehitysmaihin, sitä voidaan silti kutsua kehitysavun ”prototyypiksi”. Silloisena tarkoituksena tosin oli hyödyttää yhtäläillä avun antajaa kuin myös vastaanottajaa. (Kääriäinen 2014, 17; Koponen 2007, 61; Sihvola & Kukkaa 2003, 99-100.)

1950-60-lukujen vaihteessa länsimaiden tekemä kehitysapu laajeni myös kehitysmaihin. Marshall-apu oli ollut menestys ja uskottiin, että riittävällä taloudellisella panostuksella kehitysmaat voisivat saavuttaa nopeasti teollisuusmaiden kehitystason, mikä ei kuitenkaan toteutunut. Kehitysyhteistyö Suomessa on alkanut 1950-60-luvun taitteessa. Suomi liittyi Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi vuonna 1955 ja sitoutui tällöin valtiona edistämään globaalia yhteisvastuuta ja sitä kautta myös altruismia (Ainamo, Lindy & Sutinen 2011, 126). Muut Pohjoismaat olivat toimineet jo pidempään kehitysmaissa. Suomi aloitti toimintansa viimeisenä. Ensin kehitysapuasioita hoidettiin kahdeksan eri ministeriön alaisuudessa, kunnes myöhemmin asia siirtyi pelkästään ulkoministeriön alaisuuteen. Aluksi kehitysyhteisavun kasvu oli ripeää ja määrärahat jopa viisinkertaistuivat vuosina 1968-72. Tämä johtui osittain varmasti

siitä, että suomalaisten elintaso oli ensimmäistä kertaa noussut lähelle muiden länsimaiden tasoa. Vuonna 1972 alettiin puhua kehitysavun sijaan kehitysyhteistyöstä. Suomi saavutti YK:n suosittelman tason 1980-luvulla, mutta 1990-luvun laman myötä hallitus joutui leikkaamaan määrärahoja todella paljon. Suomi ei ole saanut nostettua määrärahoja entiselleen tämän jälkeen (Kääriäinen 2014, 19-20).

1990-luvulla kansalaisjärjestöjen rooli kehitysyhteistyön parissa kasvoi. Tässä vaiheessa kansalaisjärjestöillä alkoi olla jo ammattitaitoa ja luottamusta. Kansalaisjärjestöt alkoivat vakiintua osana suomalaista kehitysyhteistyötä. Aluksi Suomikin harrasti ajan trendin mukaan suuria rakennushankkeita, mutta on sittemmin siirtynyt niistä erilaisiin projekteihin, jotka tukevat esimerkiksi koulutusta, demokratiaa ja paikallisten osallistamista. Päämääränä kehitysmaissa on vähentää laajamittaista köyhyyttä, torjua yleismaailmallisia ympäristöuhkia ja edistää kansanvaltaa ja ihmisoikeuksia. (Artto 2005; Virtanen 2013, 13-27; Ainamo, Lindy & Sutinen 2011, 127-138.)

3.2 Kehitysyhteistyö 2000-luvulla

1990-luvun laman jälkeen vuonna 2002 Suomi aloitti jälleen suunnitelmat kehitysyhteistyön määrärahojen nostamiseksi. Tarkoituksena oli päästä jälleen YK:n kehitysapusuositukseen. Vuoden 2003 hallitus päätti asettaa 0,7 prosentin tavoitteen vuodelle 2010. Kuten aikaisemmin tuli jo ilmi, tähän ei koskaan päästy. Suomi sitoutui erityisesti ottamaan huomioon vastaanottajamaiden ihmisoikeudet, demokratian ja hallintokulttuurin. Tämän myötä yleiseksi huolenaiheeksi nousi sellaisten kehitysmaiden kohteiksi valikoituminen, jotka pärjäävät hyvin omillaan. Avun pelättiin suuntautuvan maihin, joissa apua ei tarvita niin paljon, kuin maissa joissa esimerkiksi poliittinen tilanne ei ole yhtä taattu. Loppujen lopuksi uusi ehdollistamislinja hyväksyttiin kuitenkin ilman suurempia erimielisyyksiä. (Artto 2005, 51-54.)

Suomi asetti vuoden 2015 uudeksi tavoitteeksi päästäkseen 0,7 prosenttiin, mutta jo vuonna 2013 onnistumista epäiltiin. Edelleen muut pohjoismaat ovat Suomea edellä avun tarjoamisessa ja Suomen nähdään joutuvan pinnistelemaan tavoitteisiin pääsemisessä. Kehitysmaatutkimusta tekevä emeritusprofessori Juhani Koponen sanoo

suomalaisten olevan tutkimusten mukaan kehitysyhteistyön tukijoita, mutta eivät esimerkiksi vaaleissa äänestä kehitysmaiden asioiden ajajia. (Virtanen 2013, 170-171.)

Yksi arvioitu syy miksi Suomi ei pääse muiden Pohjoismaiden rinnalle on voimakkaan poliittisesti asiaa ajavan joukon puuttuminen. Kansalaisjärjestötkään eivät ole synnyttäneet yhtenäistä rintamaa ajamaan tavoitteiden saavuttamista. Suomessa on kuitenkin yli kaksisataa kansalaisjärjestöä, jotka osallistuvat julkiseen kehitysyhteistyöhön (Ainamo, Lindy & Sutinen 2011, 138). Muissa Pohjoismaissa on eri puolueista, uskonnollisista ja kirkollisista ryhmistä ja liike-elämän edustajista kasattuja ryhmiä jotka lobbaavat asian puolesta. Lähimpänä Suomessa kehitysyhteistyötä lobbaavaa järjestöä tai ryhmää voisi mielestäni olla yli kolmensadan kansalaisjärjestön kattojärjestö Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa. Tämä ei kuitenkaan ole Kepan päällimmäinen toimintatarkoitus.

2000-luvun alussa kehitysyhteistyötä perusteltiin myös laajalla turvallisuuskäsityksellä. Kehitysyhteistyöllä uskottiin olevan turvallisuuspoliittinen merkitys esimerkiksi terrori-iskuihin, pakolaisaaltoihin ja maiden sisäisiin asellisiin yhteydenottoihin liittyen. (Artto 2005, 69-70.) Kepan toiminnanjohtaja Timo Lappalainen näkee kehitysyhteistyön sekoittumisen turvallisuuspolitiikkaan huonona asiana. Kepa vaikuttaa lähinnä vakiintuneimmilla alueilla, eikä Lappalainen näe konfliktien estämistä kehitysyhteistyön tehtävänä. Tarkoituksena on ennemminkin haastaa parlamentteja ja päätöksentekijöitä. (Alaviitala 2010, 190-191.)

Vuodesta 2016 alkaen kehitysyhteistyön määrärahoja tullaan leikkaamaan vuosittain noin 200 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi nykyinen hallitus on päättänyt lopettaa päästöhuutokauppatulojen ohjaamisen kehitysyhteistyöhön. Myös tämä on merkittävä leikkaus tulevaisuuden varoihin. Vuonna 2014 päästöhuutokauppatulojen kautta kehitysyhteistyöhön saatiin 69 miljoonaa euroa. (Ulkoasiainministeriö 2015a.)

Tulevaisuus Suomessa tehtävälle kehitysyhteistyölle ei näytä kovin valoisalta. 1990-luvun laman aikaan kansalaisjärjestöt nousivat ottamaan vastuuta kehitysyhteistyöstä. Tällä hetkellä kuitenkin monen kansalaisjärjestön toiminta on riippuvainen valtion jakamasta rahallisesta tuesta. Jotta kehitysyhteistyötä tekevät järjestöt voisivat jat-

kossakin tehdä vakuuttavaa ja vaikuttavaa työtä, tarvitaan enemmän lahjoittajia ja vapaaehtoistyöntekijöitä.

3.3 Kritiikki

Vaikka kehitysyhteistyössä on aina ollut kyse avusta ja ennen kaikkea resurssien siirtämisestä taloudellisesti vakaista maista vähemmän kehittyneisiin maihin, tämä ei ole koko kuva. Työllä on alusta asti ollut myös poliittisia ja kaupallisia tarkoituksia. Sillä on myös ajettu antajapuolen etuja. Kehitysyhteistyötä on käytetty esimerkiksi poliittisen suosion ostamiseen, tilausten tekemiseen omille firmoille ja luotu hyvin palkattuja työpaikkoja kiinnostaviin maihin. Työn harmaa puoli ei sijoitu ainoastaan antajamaahan. Myös vastaanottajamaiden yksittäiset henkilöt saattavat saada miellyttäviä henkilökohtaisia sivutuotteita, kuten hienomman auton tai asunnon. (Koponen & Seppänen 2007, 337-338.)

Tällä hetkellä suomalainen kehitysyhteistyö painottuu pitkälti hankkeiden varaan. Niissä on omat etunsa, mutta niitä voidaan myös kritisoida. Hankkeet ovat hyvin rajattuja, hankkeella on alku ja loppu, jonka jälkeen tavoitteet olisi pitänyt saavuttaa. Ennen kaikkea hankkeen loppumisen jälkeen tulosten pitäisi olla niin kestävä, että paikallinen väestö pystyy jatkamaan siitä, mihin on jääty. Suurimmat kysymykset liittyvätkin hankkeiden osalla siihen ovatko ne sittenkään tuloksellisia ja kestäviä. Arvioinneissa on todettu, että hankkeet toimivat parhaiten lyhyen aikavälin tuotoksilla, eikä niinkään pitkällä aikavälillä. Tästä esimerkkinä lyhyen aikavälin tuotoksena uusien koulujen lukumäärä ja pitkällä aikavälillä naisten koulutustason paraneminen. (Koponen & Seppänen 2007, 347-350; Kääriäinen 2014.)

Työllä on selkeästi kaksoisluonne, mutta tänä päivänä mikään ei ole enää kovin mustavalkoista. Tämän takia mielestäni hyvä suunnittelu on kaiken perustana. Suunnitellulla voidaan mahdollisesti ehkäistä ainakin osa haluamattomista sivutuotteista. Kehitysyhteistyö on haastava tapa tarjota apua, koska apua annetaan kauas ja useasti uusiin ja vieraisiin kohteisiin.

4 AUTTAMISEN RAKENTEET SUOMESSA

Kummitoiminta on yksinkertaisuudessaan sitä, että henkilö antaa omastaan toiselle. Aina voidaan arvuutella, onko kummihankkeiden taustalla valtioiden tai muiden tahojen omia etuja ajavia päämääriä. Tähän en kuitenkaan paneudu työssäni. Jos unohdetaan oletukset, yksinkertaisuudessaan kyse on auttamisesta ja hyväntekeväisyydestä. Tässä kappaleessa kerron auttamishalun filosofiasta ja siitä, minkälaisia suomalaiset ovat auttajina.

4.1 Auttamishalun filosofiaa

Ihmisten auttamishalua on pitkään pohdittu monelta kannalta. Onko takana aina oman edun tavoitteleminen vai voiko auttaa myös muusta syystä? Pitääkö ihmisen auttaa vaikka siitä koituisi itselle suurtakin haittaa? Princetonin yliopistossa työskentelevä Peter Singer (2009, 3-5) käyttää tästä mielestäni hyvää esimerkkiä. Sinulla on tärkeä tapaaminen ja olet matkalla töihin. Kesken kaiken huomaat, että viereisessä lammessa on lapsi hukkumaisillaan, eikä lähistöllä ole muita aikuisia. Pelastako lapsen ja myöhästytkö tärkeästä tapaamisesta vai mitä teet? Samaa voisi hiukan naivisti ajatella kummitoiminnasta. Lahjoittamalla voit parhaassa tapauksessa pelastaa lapsen elämän, mutta joudut karsimaan omasta elämästäsi.

Auttamishalusta puhutaan altruismina. Termi liitetään ranskalaiseen filosofiaan ja sosiologiaan, Auguste Comteen (1797-1857). Hän ajatteli, että ihminen ei aina ole itsekäs vaan voi toimia myös tavoilla, joita ei voi selittää muuta kun epäitsekkäällä käytöksellä tai halulla auttaa toista ihmistä. Nykyajan individualistinen maailma nojaa helpommin egoismiin. Egoismi tähtää aina oman edun tavoitteluun. Puhtaimmillaan egoismi tarkoittaa sitä, että ihminen tavoittelee aina vain omaa etuaan, eikä pyri koskaan saamaan hyvää aikaiseksi muille. Individualismin aikakautenakin lähimmäisenrakautta ja pyyteettömyyttä kuitenkin arvostetaan. Altruistisesta toiminnasta voi olla tekijälle hyötyä, mutta se onko tekijällä joku motiivi teon takana määrittää sen onko teko altruistinen vai egoistinen. Mikäli henkilö toimii altruistisesti, hän ei mieti onko teosta

hänelle hyötyä tai etua. Sivistyssanakirjan mukaan altruismi termillä viitataan esimerkiksi toiselle hyvää tahtovaa mielentilaa tai toimintaa, epäitsekkyyttä, ihmis- ja lähimmäisenrakkautta. Henkilö on altruisti silloin kun hän on ystävä jollekin, epäitsekäs ja ajattelee toisten etua. (Kuusimäki 2000, 17-19; Kangas & Saari 2000, 234-235; Raunio 2000, 47-48; Saari & Kainulainen & Yeung 2005, 31-32.)

Helsingin yliopiston kirkkososiologian dosentti ja tutkija Anne Birgitta Pessi (ent. Yeung) ja Kuopion yliopiston hyvinvointisosiologian professori Juho Saari (2008, 166) käyttävät auttajan tai antajan motiiveista seuraavanlaista esimerkkiä. Autettava voidaan nähdä *objektina*, *arvioitsijana* tai *yksilönä*. Kun autettava nähdään *objektina*, halutaan täyttää auttajan tarpeita, eikä autettavan tarpeita. Jos autettava nähdään *arvioitsijana*, teko sisältää saman ajatuksen kuin edellisessä, mutta auttaminen sisältää myös toisesta välittämistä, mutta ainoastaan siinä mielessä, että auttaja välittää siitä, miten autettava hänet näkee. Jos autettavaa kohdellaan *yksilönä*, teko sisältää persoonan havaitsemisen ja autettava nähdään ihmisenä, jolla on samat oikeudet ja tarpeet kuin auttajalla. Tällaisessa tilanteessa auttaminen on toimintaa, jonka tavoitteena on ainoastaan toisen hyvinvoinnin parantaminen. (Pessi & Saari 2008, 166.)

Toinen esimerkki eri altruismin tasoista on jakaa toiminta neljään eri kategoriaan. Ensimmäisenä on lähiryhmään kohdistuva toiminta, joka tuottaa altruistille resursseja ja tyydytystä. Toinen kategoria on altruistin hyvinvointia tai tyydytystä lisäävä toiminta. Toiminta ei tuota hänelle resursseja, kuten ensimmäinen kategoria. Kyse on ennemminkin muukalaisten välisestä toiminnasta. Kolmas kategoria on pelkkien resurssien saaminen. Esimerkkinä voisi olla vaikka vanhempien hoitaminen perinnön saaminen mielessä. Taustalla on useasti velvollisuuden tunne. Näitä kolmea kategoriaa voidaan selittää myös egoistiselta kannalta. Neljäs kategoria on pyyteetön altruismi. Resursseja siirretään tuntemattomalle muukalaiselle eikä siitä hyödytä itse mitenkään. Taustalla ei ole myöskään oman mielihyvän tavoittelu. (Saari, Kainulainen & Yeung 2005, 92-94.) Siitä, voiko ihminen auttaa ja nähdä toisen henkilön yksilönä ollaan montaa mieltä. Toiset uskovat, että ihminen on aina pohjimmiltaan egoistinen ja toiset uskovat, että ihminen voi myös kokea aitoa vilpittöntä välittämistä.

Hyväntekeväisyys ei automaattisesti ole epäitsekäs altruistinen teko. Hyväntekeväisyyden kautta avun ainakin pitäisi aina mennä perille, eli henkilö auttaa lahjoituksel-

laan tai uhraamallaan ajalla, mutta teon motiivit tekevät teosta altruistisen tai egoistisen. Hyvään tekoon voi olla itsekkäitä syitä kuten omantunnon puhdistaminen tai esimerkiksi oman kilven kiillottaminen muiden ihmisten silmien edessä. Teko voi olla myös merkki muille ihmisille omasta varallisuudesta. (Kuusimäki 2000, 25-26.) Hyväntekeväisyyteenkin osallistuessa teko on täysin altruistinen silloin kun antajalla ei ole taustalla ajatusta siitä, että hän teon kautta saisi jotakin tai hyötyisi jotenkin.

4.2 Suomalaisia auttajatyppejä

Pessin ja Oravasaaren (2011, 78) tutkimuksen mukaan suomalaiset voitaisiin jakaa kolmeen erilaiseen auttajatyyppiin. Ensimmäinen ryhmä on *iloiset auttajat*. He ovat myönteisiä ja motivoituneita auttamaan. Auttaminen on osa heidän arvomaailmaansa ja tekee heidät onnelliseksi. Auttaminen antaa heille myös uutta sisältöä elämään. Toinen ryhmä on *varaukselliset auttajat*. He suhtautuvat auttamiseen myönteisesti, mutta samalla varauksellisesti. He näkevät auttamisen myönteisenä asiana, mutta eivät välttämättä koe sitä omaksi asiakseen. Heitä motivoi auttamaan kaikista eniten odotukset vastapalveluista ja uusiin ihmisiin tutustuminen. Kolmas auttajatyyppi on *itsenäiset auttamismyönteiset*. Tutkimuksen mukaan tämä ryhmä on kaikista suurin. He suhtautuvat auttamiseen myönteisesti ja kokevat sen mielekkäänä. He eivät kuitenkaan koe samoja asioita motivoivina, kuin iloiset auttajat. Heitä ei motivoi esimerkiksi halu tulla hyväksytyksi vaan omat arvot. Nuoret 18-24 vuotiaat erottuivat tutkimuksessa kaikista auttamismyönteisimpinä. Lähes puolet heistä sijoittui iloisiin auttajiin. (Pessi & Oravasaari 2011, 78, 82.)

Kehitysyhteistyön kontekstissa auttamisen voi jakaa myös viiteen eri luokkaan riippuen, mitä henkilö kokee antavansa tai saavansa toiminnasta. *Kultaisen säännön* mukaan henkilö haluaa jakaa rakkautta kristilliseltä arvopohjalta ja auttaminen on hänelle moraalinen velvollisuus. Kyseinen ihminen tuntee usein läheisyyttä kehitysmaiden köyhiin ja on itse kokenut saavansa apua muilta. *Iloa ja oppimista* kokeva haluaa edistää asioita. Hän haluaa auttaa niitä, joilla on ongelma. Hän haluaa oppimisen kautta saada iloa ja merkitystä omaan elämäänsä. Jotkin ajattelevat auttamisen antavan *uusista ystäviä* ja toiset uskovat sen opettavan *uusista elämäntavoista ja kulttuu-*

reista. He uskovat, että auttamisesta voi olla hyötyä tulevaisuudessa esimerkiksi työpaikan hankinnassa. Viimeinen ryhmä kokee *sääliä ja syyllisyyttä*. He saattavat tuntea syyllisyyttä toisten köyhyydestä ja hädästä. Uutiset kehitysmaista saavat hänet usein toimimaan. Suurin osa lukeutuu ilon ja oppimisen kautta auttamiseen. Seuraavana järjestyksessä on kultainen sääntö, sääli ja syyllisyys, uudet ystävät ja viimeisenä kulttuureihin tutustuminen ja hyöty. (Leskinen 2011, 16-17.)

Suomalaisten auttamishalun voi jakaa myös altruismiin, sovinnaisuuteen ja egoismiin. *Altruistisuutta* arvostavat suomalaiset kannattavat suvaitsevaisuutta, tinkivät omastaan ja lahjoittavat rahaa useille järjestöille säännöllisesti. *Sovinnaiset* lahjoittavat useammin suurempia määriä kerrallaan, mutta vain harvoille järjestöille. *Egoistit* lahjoittavat harvoin, eivätkä juuri osallistu järjestöjen toimintaan. Edellä esitellyistä viidestä luokasta oppiminen ja kultainen sääntö vaikuttavat altruismiin ja sovinnaisuuden taustalla. Egoismin taustalla vaikuttavat enemmän sääli, syyllisyys ja uudet ystävät. (Leskinen 2011, 21-22.)

Auttamishalu voidaan selkeästi luokitella monella eri tavalla. Jokaisesta luokittelusta löytyy kuitenkin paljon yhteistä ja mielestäni luokittelut limittyvät toisiinsa. Kun esittelemiäni luokitteluja miettii enemmän, Pessin ja Oravasaaren sekä Leskisen luokittelutkin limittyvät selkeästi toisiinsa. Iloiset auttajat ovat hyvin lähellä iloa ja oppimista kokevia auttajia. Varauksellisista auttajista ja ryhmästä, jotka uskovat avuntarjoamisen antavan itselleen jotakin, löytyy samankaltaisuutta. Samoin luokittelut itsenäisistä auttamismyönteisistä ja kultaisen säännön mukaan auttavista ovat lähekkäin toisiinsa. Harva löytää itsensä pelkästään yhdestä luokasta.

4.3 Statistiikkaa

RAY:n teettämän tutkimusten mukaan suomalainen auttaa, kunhan hänet on vakuutettu siitä, että apua oikeasti tarvitaan. Vuonna 2008 noin puolet suomalaisista sanoi auttavansa vähintään kerran kuukaudessa. 91 prosenttia suomalaisista kokee auttavansa läheisiään tavalla tai toisella. Vähän alle 60 prosenttia sanoo auttavansa tuntemattomiakin ihmisiä. Tutkimuksen mukaan sillä ei ollut merkitystä, mistä päin vastaaja oli tai mitkä hänen tulonsa olivat. Yli puolet vastanneista arveli kuitenkin, että

halu auttaa on vähenemässä päin. Nuoret ovat kaikista ikäluokista halukkaimpia auttamaan. 70 prosenttia pääkaupunkiseudulla asuvista 20-39-vuotiaista olisi valmiita toimimaan esimerkiksi huono-osaisten apuna. Taantumien aikana suomalaiset antavat edelleen rahalahjoituksia, tosin pienemmässä mittakaavassa. Taloudellisesti epävakaina aikoina ihmiset ovat innokkaampia antamaan omasta ajastaan kuin lahjoittamaan. Vuonna 2010 suomalaiset antoivat mieluiten sairauksien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn ja vanhusten auttamiseen. Toiseksi nousi lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukeminen. Kolmanneksi tuli katastrofien ja sotien tuhojen korjaaminen ja vähäosaiset ihmiset. Erilaisia suomalaisten suosimia lahjoitustapoja ovat tavaralahjoitukset, lipas- ja kolehtikeräykset ja erilaisten hyväntekeväisyyttä tukevien pelien pelaaminen. Tämän lisäksi lahjoitusnumeroihin soittaminen ja tekstaaminen olivat olleet nousussa vuonna 2010. Ovelta ovelle -keräyksistä suomalaiset pitivät entistä vähemmän. (Kuvaja 2010, 37-41.)

Suomalaiset ovat tutkimuksen mukaan kehitysyhteistyömyönteisiä. Vuonna 2009 elettiin taloudellisesti epävakaa-aikaa kuten tälläkin hetkellä, mutta tämä ei vaikuttanut suomalaisten kehitysyhteistyön kannatukseen kovin vahvasti. 83 prosenttia suomalaisista piti kehitysyhteistyötä vähintään melko tärkeänä. Taantuma vaikutti kuitenkin kannatuksen pieneen heikkenemiseen, sillä vuonna 2010 kehitysyhteistyötä melko tärkeänä pitävien määrä putosi kolme prosenttia. Tutkijoiden mukaan tämä johtui silloisesta maailmanlaajuisesta talouskriisistä. Tällä hetkellä Suomi kamppailee valtion leikkausten kanssa ja tilannetta voi verrata vuoteen 2009. Tällaisessa tilanteessa kansalaiset ovat yleensä kriittisempiä verorahojen käyttämisen suhteen. Suomalaisten mielestä rikkaiden maiden velvollisuutena on auttaa kehitysmaita. Vaikka Suomi kamppaileekin valtion talouden kanssa, se on silti yksi maailman rikkaimmista maista. Tällä tavalla inhimillinen auttaminen ja vastuu ulottuvat myös oman maan rajojen ulkopuolelle. Maantieteellisesti tutkimuksen mukaan suomalaiset näkivät tärkeimpinä avunkohteina tässä järjestyksessä:

- luonnonkatastrofeista kärsivät alueet,
- Afrikan maat
- väkivaltaisista kriiseistä toipuvat alueet, kuten Afganistan, Kosovo ja Sudan

Tarkemmin luokiteltuna suomalaiset toivovat avun menevän:

- koulutukseen

- terveydenhuoltoon
- naisten ja lasten aseman parantamiseen
- ihmisoikeuksien ja tasa-arvon parantamiseen.

Näiden kahden erottelun välillä piilee kuitenkin pienimuotoinen ristiriita. Asiat, jotka nimettiin maantieteellisesti, liittyvät kaikki jo tapahtuneiden asioiden hoitamiseen. Tarkemmin luokitellusti haastateltavien nimeämät asiat ovat kuitenkin kaikki ennaltaehkäisevää toimintaa. (Kuvaja 2010, 42-44; Leskinen 2011, 109-115.)

Moni järjestö, mukaan lukien Fida, luokittelee katastrofiavun ja kehitysyhteistyön eri työmuodoiksi. Kehitysyhteistyön hankkeet ovat yleensä pitkäkestoisempia ja niiden tarkoitus on parantaa esimerkiksi elämänlaatua paikallisten toimijoiden kanssa. Oman tulkintani mukaan tutkimuksen tulos voisi johtua siitä, että jos haastateltavat eivät ole alan asiantuntijoita, he eivät välttämättä erottele kehitysyhteistyötä ja katastrofiapua, kuten alalla työskentelevät tekevät. Toisaalta työmuodot myös linkittyvät vahvasti toisiinsa esimerkiksi sen myötä, että kehitysyhteistyötä voidaan tehdä pitkään luonnonkatastrofien takia.

5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA KESKEISET KYSYMYKSET

Opinnäytetyöni tilaajan Fidan toiveena oli saada tietoa 18-30-vuotiaiden suomalaisten halusta osallistua kummitoimintaan. Fida toivoi kyseistä näytettä, koska heidän yleinen kummiprofiilinsa on Planin ja World Visionin tapaan keski-ikäinen, akateemisesti koulutettu, työssä käyvä, vakaassa taloudessa elävä nainen (Taloustutkimus 2011). Myös Kirsi Salmelan (2012, 34-35) opinnäytetyöhön tehdyn kvantitatiivisen kyselyn mukaan selkeästi suurin osa kummeista on aikuisia (30-64 v.) ja eläkeläisiä. Fida toivoo saavansa enemmän kummitoiminnan piiriin, jotta avustusmuotoa voitaisiin jatkaa tulevaisuudessakin.

5.1 Teemat

Keskustelimme aiheesta ja minulle annettiin pitkälti vapaat kädet valita menetelmät ja kehityskysymykset. Fida kuitenkin toivoi yhdeksi teemaksi kummin ja kummilapsen välistä viestintää kummin ja/tai mahdollisen kummin näkökulmasta. Itse koin tärkeäksi selvittää, mitä 18-30 vuotiaat kokevat positiivisena ja negatiivisena kummitoiminnassa.

Keskeiset teemat haastatteluissa olivat:

1. Mikä sai tai saisi sinut osallistumaan kummitoimintaan?
2. Mitkä tekijät vaikuttavat positiivisesti/negatiivisesti työmuodossa?
3. Mitä ajattelet kummin ja kummilapsen välisestä viestinnästä?

5.2 Kohderyhmä

Näytteeksi haastatteluja varten valitsin 18-30-vuotiaita suomalaisia miehiä ja naisia. Naisia oli kuusi ja miehiä seitsemän, yhteensä siis kolmelta haastateltavaa. Halusin molempia sukupuolia mahdollisimman saman verran, jotta tulos olisi tältä osin mahdollisimman tasapuolinen. Aluksi tarkoituksena oli valita ei-täysipäiväisesti työssä käyviä henkilöitä, mutta muutin rajausta niin, että myös työssäkäyvät saivat osallistua haastatteluihin. Työssäkäyviä oli yhteensä viisi ja opiskelijoita kahdeksan. Osa täysipäiväisistä opiskelijoista kävi osa-aikaisesti töissä. Haastateltavia, jolla oli tai oli ollut kummilapsi oli yhteensä seitsemän. Kolmella heistä kummilapsi oli ollut lapsena esimerkiksi luokan tai seurakunnan kautta. Kuudella ei koskaan ollut ollut kummilasta. Nuorin haastateltavista oli yhdeksäntoista ja vanhin kolmekymmentä.

Näytteen rajaaminen oli mielestäni yksi vaikeimpia vaiheita koko prosessin aikana. Opinnäytetyön tavoitteena oli tarjota Fidalle työkaluja kummitoiminnan kehittämiseen 18-30-vuotiaiden osalta. Tämän takia mielestäni olisi ollut liian rajaavaa ottaa ainoastaan miehiä tai naisia tai esimerkiksi kummeja tai kummitoiminnan ulkopuolella olevia henkilöitä. Toisaalta taas laadullisessa tutkimuksessa pitäisi rajata näyte tarkasti, jotta kokonaisuudesta voitaisiin selkeästi sanoa jotakin (Eskola & Suoranta 2003, 64). Toisaalta lopullinen näyte oli mielestäni aika suuri laadulliselle tutkimukselle ja samalla tiedostin myös hiukan löyhän rajauksen. Luotan siihen, että tämän tiedostaen sain

tuloksista luotettavia varsinkin, jos ajatellaan, ettei Fida ole tehnyt aikaisemmin minkäänlaista selvitystä nuorten osallistumisesta kummitoimintaan.

Yhtenä rajaajana käytännön syistä toimi maantieteellinen sijainti. Asun itse Helsingissä ja opinnäytetyöni valmistumisen kanssa oli aika tiukka aikataulu. Tämän takia kaikki haastateltavat rajautuivat Etelä-Suomeen. Kahdeksan haastateltavista asui Helsingissä, loput asuivat Klaukkalassa, Hyvinkäällä, Turengissa tai Tallinnassa. Tallinnassa asuva haastateltava oli kotoisin Helsingistä ja oli asunut Tallinnassa vasta vuoden, joten hän sopi myös näytteeseen.

Uskon, että kohderyhmäni oli sopivan kokoinen, koska loppuvaiheessa haastatteluita alkoi tapahtuma selkeää aineiston kylläntymistä (Eskola & Suoranta, 2003, 62-63). Vastauksissa oli pieniä eroja, mutta päälinjat alkoivat toistaa itseään. Jätin viimeisen parihaastattelun tekemättä osaksi tämän takia ja osaksi tiukan aikataulun takia.

5.3 Tutkimusmenetelmät

Fidalla haluttiin aiheesta syvällisempää tietoa, eikä niinkään testata tiettyjä teorioita. Tämän takia valitsin tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen eli laadullisen menetelmän. Tämä sopi myös siihen, ettei Fidalla oltu aikaisemmin tehty minkäänlaista selvitystä 18-30-vuotiaiden ajatuksista ja näkemyksistä kummitoimintaan liittyen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 93-94; Eskola & Suoranta 2003.)

Sovelsin niin kutsuttua lumipallotekniikkaa, jossa pyydetään tutkimukseen osallistuvilta suosituksia muista, jotka voisivat olla kiinnostuneita osallistumaan tutkimukseen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Pyysin jokaista itse valitsemaani haastateltavaa ottamaan yhden henkilön mukaan haastatteluun ja toteutin haastattelut parihaastatteluina. Suurin osa haastatteluista toteutui parihaastatteluina, mutta muutamien haastattelun tein yksittäisille ihmisille, koska kysymäni haastateltavat eivät saaneet ketään mukaan haastatteluun. Kahdeksan haastateltavista oli siis minun mukaan kysymiäni ja loput viisi muita henkilöitä. Aineiston keruu tapahtui lokakuussa vuonna 2015 Helsingissä.

Koin parihaastattelut onnistuneina, koska haastattelutilanteessa syntyi välillä hyvää keskustelua ja haastateltavat tarttuivat useasti toistensa kommentteihin ollessaan eri tai samaa mieltä. (Alasuutari 2011, 151-152; Sulkunen, 1990, 264.) Parihaastattelut olivat myös ajanhallinnallisesti tehokkaampia kuin yksilöhaastattelut ja tämä oli siinänsä etu minulle tiukan aikataulun takia.

Haastattelut toteutuivat puolistrukturoidun ja avoimen haastattelun välimaastossa. Olin laatinut valmiita kysymyksiä teemojen mukaisesti, mutta kysymysten esittämis- tavat ja järjestys elivät jokaisen haastattelutilanteen mukaan. Joihinkin asioihin kom- mentoin, mutta yritin olla vaikuttamatta tuleviin vastauksiin. (Ojasalo, Moilanen, Rita- lahti 2014, 41, 108-109.) Suurimmaksi osaksi omalta osaltani esitin muutamia kysy- myksiä, jonka jälkeen etenkin parihaastatteluissa keskustelimme aiheesta. Haastatte- luiden aikana selvitin haastateltaville myös tämänhetkistä kummitoiminnan luonnetta ja toimintatapoja. Haastateltavien välillä oli vaihtelua siinä, kuinka paljon he tiesivät etukäteen kummitoiminnasta. Tämän takia joillekin heistä kerroin enemmän kummi- toiminnan luonteesta kuin toisille. Tämä saattoi vaikuttaa joihinkin tuloksiin, mutta en usko vaikutuksen olevan kovin merkittävää.

5.4 Aineiston analyysi

Aineiston keruun jälkeen minulla oli yhteensä kahdeksan litteroitua haastattelua. Lit- terointi tapahtui peruslitteroinnin ja sanatarkan litteroinnin välimaastossa. Kirjoitin kaiken puheen, mutta en käyttänyt litterointimerkkejä. Joitakin tunteenilmaisuja litte- roin, kuten naurua tai selkeitä äänenpainoja. (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2015.) Halusin litteroinnin tarkaksi, jotta minun ei tarvitsisi muistella, tapahtuiko jos- sakin kohtaa jotakin mitä en ollut kirjoittanut. En kuitenkaan kokenut tarpeelliseksi käyttää litterointimerkkejä. Se ei mielestäni olisi tuonut lisäarvoa haastatteluiden si- sältöön.

Tuloksien keräämiseksi ja ennen analysointia teemoittelin haastatteluiden sisällöt seitsemään eri osa-alueeseen, jotka olivat haastateltavan pohjatieto kummitoimin- nasta, toiminnan luotettavuus, rahalahjoitukset, muut tavat osallistua toimintaan kuin lahjoittaminen, mitä haastateltavat näkevät tärkeänä toiminnassa, kummin ja kummi-

lapsen välinen viestintä ja mitä kummi kokee itse saavansa toimintaan osallistumisesta. Näiden teemojen kautta uskoin löytäväni vastauksia kolmeen pääkysymykseeni. Litteroinnin jälkeen luin jokaisen haastattelun läpi ja teemojen erottelemiseksi ja löytämiseksi värikoodasin kyseiset teemat litteroinneista seitsemällä eri värillä. Tämän jälkeen kävin jokaisen haastattelun läpi teema kerrallaan, etsien teeman mukaisen värin haastattelusta. Kirjasin tulokset ylös ja yhdistin jokaisesta haastattelusta samat teemat yhden otsikon alle. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2013, 110; Eskola & Suoranta 2003, 174, 178.) Teemoittelun jälkeen kasasin vielä haastattelujen pohjalta viisi erilaista tyyppiä kummitoimintaan liittyen (Eskola & Suoranta 2003, 181-182). Hyödynsin tyypittelyssä Pessin ja Oravasaaren sekä Leskisen tyypittelyä suomalaisista auttajista.

6 TULOKSET JA TULKINTA

Ensimmäiseksi esittelen haastateltavien aikaisempaa tietoa aiheesta, jonka jälkeen jaan haastatteluiden tulokset muiden toistuvien teemojen mukaan. Haastatteluissa tietyt aiheet teemojen sisällä toistuivat useasti ja vain muutamia poikkeuksia ilmeni.

6.1 Haastateltavien aikaisempi tieto kummitoiminnasta

Pyysin haastateltavia kuvailemaan kummitoimintaa ja kastekummius nousi esiin yllättävän useasti. Haastatteluissani käytin suurimmaksi osaksi termiä kummilapsitoiminta. Ensimmäisessä parihaastattelussa haastateltava halusi tarkistaa, että puhumme samasta aiheesta.

”Puhutaaks tässä niin ku sellasesta kehitysmaitten. Ei sellasesta suku.. tiität sä?”

Osa haastateltavista kuvaili kastekummiuden yksityiskohtaisesti, mutta eivät maininneet mitään kansainvälisestä kummiudesta. Eräs haastateltava kuvaili kummiutta sen jälkeen, kun toinen haastateltava oli kuvaillut kastekummiutta tarkasti seuraavalla tavalla:

”Joo, mä oon ihan samassa veneessä (toisen haastateltavan kanssa), että en mä osaa sitä lähtee määrittelee sen tarkemmin. Mä voisin kuvitella että se on joku hyväntekeväisyysjärjestö, mutta se oli vaan ihan puhdas veikkaus.”

Olisi ollut selkeämpää puhua haastatteluissa kansainvälisestä kummitoiminnasta pelkän kummilapsitoiminnan sijaan. Mielestäni oli kuitenkin mielenkiintoista kuulla mitä ihmisille tulee ensimmäisenä mieleen pelkästä kummilapsitoiminta-termistä. Pyysin kastekummiutta kuvailleita haastateltavia kertomaan myös mitä kansainvälinen kummius on. Jokainen heistä tiesi myös mitä se on.

Se kuinka paljon ja kuinka tarkasti haastateltavat kuvailivat kummitoimintaa vaihteli paljon. Osa tiesi monia kummitoiminnan yksityiskohtia, kuten että toimintaa toteutetaan yhteisön eikä lapsen näkökulmasta. Myös se tiedostettiin, että työn ajatuksena on konkretisoida apu antamalla toiminnalle kasvot kummilapsen muodossa. Tällaisena monet kokivatkin toimintamuodon. Myös yritystoiminnan ja viestinnän asiantuntija Sari Kuvaja (2010, 57) kuvailee kummitoiminnan tarkoitusta samalla tavalla. Erot jo olemassa olevasta tiedosta johtuivat todennäköisesti siitä, että osalla oli tällä hetkellä ja joillakin oli joskus ollut kummilapsi. Osalla haastateltavista ei koskaan ollut ollut kummilasta.

Haastateltavat nimesivät haastattelun alussa myös muutamia suomalaisia kummijärjestöjä. Unicefin mainittiin selkeästi useimmiten. Unicefin mainitsivat jopa henkilöt, joilla itsellään on kummilapsi. Unicef on YK:n lastenjärjestö ja tekee työtä lasten parissa, mutta järjestöllä ei ole kummitoimintaa. Ehkä järjestön toiminnan luonteen takia monet ajattelevat, että sillä on myös kummitoimintaa. Muuten vastaukset olivat melko tasaisia. Kansainvälisten kummijärjestöjen lisäksi haastateltavat mainitsivat myös muita hyväntekeväisyysjärjestöjä. Ainoastaan Unicef nousi mainittuna järjestönä selkeästi ylitse muiden. Fidan maininneet nimesivät järjestön selkeästi sen takia, että he tiesivät työni tilaajan ennen kuin aloitimme haastattelun. Uskon, että ilman ennakkotietoa, Fidaa ei olisi mainittu niin useasti, kuin mitä se mainittiin.

6.2 Toiminnan luotettavuus

Yksi teema mikä kiinnosti minua oli, kuinka luotettavana henkilöt näkevät kyseisen toiminnan, mikä siinä epäilyttää ja millä tavalla järjestö voisi toimia mahdollisimman luotettavalla ilmeellä. Toiminnan luotettavuus nousi useassa haastattelussa esiin ennen kuin itse edes mainitsin asiasta. Epäilykset eivät kohdistuneet pelkästään kummitoimintaan vaan yleisesti kaikkeen lahjoitustoimintaan.

”Luottamus on kaiken kulmakivi.”

Selkeästi suurin epäilyksen aihe oli se, meneekö raha perille. Tämä oli joka haastattelussa ensimmäiseksi mainittu asia, joka koettiin epäilyttävänä tekijänä. Monet haastateltavista olivat kuulleet tarinoita siitä, ettei rahalahjoitus päädy avustuskohteeseen vaan että suurin osa käytetään esimerkiksi järjestön hallintokuluihin. Osa haastateltavista uskoi monien kummimaiden olevan korruptuneita maita ja epäili myös tämän takia lahjoitusten perillemenemistä. Monilla oli tarinoita eri järjestöistä, joiden kautta on tapahtunut kavalluksia. Tällaiset tapaukset eivät pilaa vain järjestön mainetta vaan samalla koko varainkeruu ja lahjoitustoiminta saavat lahjoittajien silmissä epäilyttäviä piirteitä (Kuvaja 2010, 55). Myös järjestön ongelmat muilla mahdollisilla osastoilla koettiin vaikuttavan kummitoiminnan luotettavuuteen negatiivisesti.

Rahan perille menemisen lisäksi epäilyksen aiheeksi nousi, kuinka konkreettista työmuoto on ja mistä tietää auttaako avun antaminen kummilasta ja yhteisöä oikeasti. Singer (2008, 82-85) painottaa lahjoitustoiminnan luotettavuuden merkittävyyttä työssä. Hänen mukaansa luotettavan kuvan avustuksesta luo se, että voidaan osoittaa mahdollisimman suuren osan lahjoituksista menevän perille ja tekevän konkreettista hyvää. Järjestön olisi oltava mahdollisimman avoin työn toimivuudesta. Haastatteluissa työn konkreettisuus tuli esille esimerkiksi kysymyksenä, mistä tietää kuinka paljon omalle kummilapselle on hyötyä rahasta, kun tuki menee koko yhteisölle. Yhteisökummiuden hyödyt tunnistettiin, mutta avun meneminen koko yhteisölle koettiin useasti hiukan sekavana ja tämä vaikutti myös toiminnan luotettavuuteen. Toisaalta myös osalle yhteisökummius toi luotettavuutta toimintaan, koska he näkivät järjestön vastuullisena toteuttaessaan kummitoimintaa yhteisön näkökulmasta. Haastatteluissa esiin nousi myös se, että tarkoituksena on saada aikaan hyvää, mutta otetaanko pai-

kallisten näkökulmat huomioon. Eräs haastateltava epäili, että pahimmillaan tarjottu apu saattaa huonontaa yhteisön ja kummilapsen tilannetta entistään.

Tekijöitä, jotka parantaisivat mielikuvia järjestön luotettavuudesta, olivat järjestön hyvä maine, suuri koko ja pitkä historia. Suurten järjestöjen maine nähtiin yleisesti parempana kuin pienempien ja ehkä muutaman vuoden toimineiden. Ainoastaan yksi haastateltava sanoi mieluummin ottavansa kummilapsen pienestä järjestöstä, muttei juurikaan perustellut tätä. Maineeseen vaikutti haastateltavien mukaan myös muiden ihmisten kokemukset ja moni sanoi haluavansa kuulla muiden kokemuksia ennen kummijärjestön valintaa. Järjestön näkyminen mediassa ja mainonnan näkyvyys koettiin myös luotettavuutta lisäävänä tekijänä.

Useasti mainittu aihe, mikä nousi esiin luotettavuutta lisäävänä tekijänä, oli selkeä erottelu siitä, mihin rahat käytetään tai miten ne jakaantuvat kummin ja kummilapsen näkökulmasta.

- *K: HINTAERITTELY! Tässä maassa koulumaksu on tän ja tän verran vuodessa. ... Tälle lapselle se tekee näin ja näin paljon ja sä maksat kummimaksuja näin ja näin paljon. Niistä menee, tai että se kattaa tän...*
- *E: Toi ois hyvä!*
- *K: Ja sit se loppu menee vaikka sen yhteisön toimintaan.*
- *E: mut siinäkin se loppu yhteisön toimintaan... mihin se sit menee... en mä tiiä...*

Haastateltavat halusivat selkeitä raportteja siitä, mihin rahat on käytetty. Tämän kaltaisen läpinäkyvyys ja avoimuus oli kaikkien haastateltavien mukaan luotettavuutta lisäävä tekijä. Heidän mukaansa työmuotoa olisi myös helpompi ymmärtää laskelmien ja raporttien kautta.

Haastateltavat kenellä oli aikaisemmin ollut kummilapsi, näkivät helpommaksi lähteä uudestaan mukaan tutun kummijärjestön toimintaan kuin tutustua itselleen uuteen järjestöön. Ainut poikkeus haastattelussa oli yhden haastateltavan kokemus kummijärjestön huonosta toiminnasta. Järjestössä oli ilmennyt varojen väärinkäytöstä, eikä toiminta ollut ollut muutenkaan sitä, miltä sen annettiin näyttää. Tästä esimerkistä voi

tulkita, että jos järjestö on toiminut alusta asti luotettavasti, niin hyvä maine säilyy ja tällöin kummin olisi helpompi myöhemmin osallistua toimintaan uudelleen tutun järjestön kautta.

6.3 Lahjoittaminen ja muita tapoja osallistua toimintaan

Rahasta ja lahjoittamisesta puhuttiin useasti samalla kun toiminnan luotettavuus nousi aiheeksi. Tämän jälkeen oli luontevaa ottaa esille kuukausilahjoitusten määrä ja muut mahdolliset osallistumismuodot. Tällä hetkellä käytännössä ainoa tapa Fidan kautta osallistua kummitoimintaan on alkaa kuukausilahjoittajaksi.

Haastateltavat jakaantuivat selkeästi kahteen ryhmään. Toiseen ryhmään kuuluivat täysipäiväisesti työssäkäyvät. He kokivat oman taloudellisen tilanteen vakaaksi, mikä koettiin helpottavaksi tekijäksi, kun mietittiin lahjoittamista. Täysipäiväisesti työssäkäyvät kertoivat osallistuvansa tai voivansa osallistua toimintaan 35-50 eurolla. Viisikymmentä euroa mainittiin vain yhdessä haastattelussa. 25-35 euroa koettiin helpoksi määräksi lahjoittaa.

Toinen ryhmä oli opiskelijoita, joilla ei ollut vakituiset tulot. Osa heistä kävi osapäiväisesti töissä, osalla ei ollut töitä ollenkaan. Tämä ryhmä ei kokenut omaa varallisuuttaan niin vakaaksi, että lähtökohtaisesti haluaisi sitoutua kummitoimintaan tällä hetkellä. Yksi syy siihen, ettei haluttu sitoutua oli pelko siitä, että jos osallistuminen toimintaan ei olekaan taloudellisesti mahdollista muutaman kuukauden päästä, niin mitä kummilapselle silloin käy. Löydetäänkö hänelle uusi kummi tukemaan koulunkäyntiä ja muita hyvän elämän edellytyksiä? Yksi haastateltava oli esimerkiksi lopettanut kuukausilahjoittamisen muuhun kuin kummitoimintaan, kun oli aloittanut täysipäiväisen opiskelun. Hän ajatteli ettei pysty enää osallistumaan lahjoittamiseen. Tämä oli yleinen näkemys opiskelijoiden kesken, mutta ryhmässä oli myös henkilöitä, jotka sanoivat lahjoittamisen olevan mahdollista epävakaista tuloista huolimatta.

Osallistuminen toimintaan nähtiin ajankohtaisena vasta valmistumisen ja sen jälkeen. Kyseinen joukko sanoi kaikesta epäilyksistä huolimatta pienellä varauksella, että 10-

20 euroa voisi olla mahdollista lahjoittaa myös opiskelijana. Suurin osa heistä sanoi 10-15 euroa olevan sopiva summa ja harva mainitsi kahtakymmentä euroa.

”...Oon tällä hetkellä opiskelija ja oma rahallinen tilanne ei oo niin vakaa, ni ei oikeen uskalla lupautua tai sitoutua mihinkää tälläseen, kun sitä mä en ite voi... tai kyllähän mä saan ruuan pöytään ja tälläset, mutta niin ku mä en viiti ottaa sellasta pysyvää sitoutumista.”

”No kyllä varmasti sitten kun valmistuu ja on vähän enemmän rahaa just niin voisin kyllä lahjottaa.”

Keskustelimme haastateltavien kanssa myös siitä, voisiko kummitoimintaan osallistua muilla tavoilla kuin sitoutumalla kuukausilahjoittajaksi. Tarkoituksena oli löytää mahdollisia osallistumisen muotoja niille nuorille lahjoittajille, jotka eivät pysty tai halua aloittaa kuukausilahjoittamista. Ensimmäisenä kaikille tuli mieleen tavaralahjoittaminen kummikohteisiin. Useampi sanoi voivansa helposti lahjoittaa vaatteita. Myös esimerkiksi koulutarvikkeiden kuten kynien, kumien, viivoittimien ja muiden tarvikkeiden lahjoittaminen nähtiin mahdollisena. Ne ketkä epäilivät rahan menemistä perille, sanoivat tavaralahjoituksen tuntuvan luotettavimmilta vaihtoehdoilta osallistua toimintaan. Esille nousi myös, että jos henkilöllä ei ole mahdollisuutta tavaralahjoittamiseen, voisi hän lähteä organisoimaan keräystä tuttavapiirissä ja esimerkiksi Facebookissa. Tämän lisäksi yksi idea oli myydä tavaraa Suomessa ja kerätä sitä kautta lahjoituksia kummikohteisiin. Tätä Fida tekee jo lähetystoriensa kautta. Luulen, että haastateltavan ajatus oli, että henkilö myisi itse tavaraa ja tekisi tämän jälkeen esimerkiksi kertalahjoituksen.

Osa haastateltavista arvioi myös, että voisi olla helpompi osallistua toimintaan luopumalla vapaa-ajastaan enemmän kuin rahasta. Esille nousi esimerkiksi vapaaehtoinen feissaritoiminta ja lipaskeräykset sekä vapaaehtoistyön tekeminen kummikohteessa. Osa haastateltavista, jotka miettivät kummikohteeseen lähtemistä yhtenä toimintamallina sanoivat kuitenkin, etteivät tällä hetkellä itse pystyisi lähtemään. Vapaaehtoistyön tekeminen kummikohteessa nousi esille myös, kun puhuttiin kummien vierailuista kummikohteessa. Lähes kaikki vastaajista, jotka sanoivat voivansa lähteä kummivierailulle, halusivat olla kohteessa avuksi eivätkä vain mennä tutustumaan

alueeseen, kulttuuriin ja ihmisiin. Uskon, että vapaaehtoisuus voisi olla joillekin 18-30-vuotiaille hyvinkin kiinnostava mahdollisuus osallistua kummitoimintaan. Tutkimusten mukaan nuorten vapaaehtoisuus ja auttamishalu Suomessa on korkealla tasolla ja moni nuorista sanoo, että voisi aloittaa vapaaehtoistyön, jos joku kysyisi mukaan (ks. Marianne Nylund. 2008; Tiina Kontinen. 2008; Anne Birgitta Pessi & Juho Saari. 2008, 230-234).

6.4 Kummin ja kummilapsen välinen viestintä

Viestinnän merkitys kummitoiminnassa oli ainut aihe, jonka sisällyttämistä tutkimukseen Fida toivoi. Puhuimme jokaisessa haastattelussa viestinnästä ja keskustelut vaihtelivat paljon esimerkiksi viestinnän merkityksen ja viestinnän kehittämisen välillä. Lähtökohtaisesti viestintää pidettiin tärkeänä osana toimintaa, mutta mielipiteissä oli hiukan vaihtelua.

Viestintä nähtiin yhtenä välineenä toiminnan luotettavuuden lisäämiseksi. Se, että näkisi oman kummilapsen edistymistä koulussa ja saisi esimerkiksi kuvia tai koulutodistuksia, lisäisi varmuutta rahan perille menemiseen. Viestintä koettiin todella vahvasti toimintaa konkretisoivana tekijänä.

”Sillä on iso merkitys tän työn kannalta, että saat suoraan sieltä henkilökohtaisesti sen viestin, koska silloin se tavallaan... silloin se tuntuu siltä, että sulla on se tietty kummilapsi, ketä sä autat. Muuten sä vaan lahjottasit järjestölle ja saisit valokuvia ja tarinoita, että tää sun kummilapsi blaa blaa blaa... niin, niin... sillä on konkreettinen arvo.”

Viestinnän kautta haastateltavat halusivat myös luoda vahvemman suhteen kummilapseen. Jos kummitoiminnan aikana kummin ja kummilapsen suhde syvenisi, osa sanoi, että olisi mielenkiintoista jatkaa viestintää jopa kummiuden päätyttyä.

Siinä, mikä nähtiin sopivana määränä viestintää oli paljon vaihtelua. Noin puolet haastateltavista koki, että kummilapselta voisi tulla kirjeitä useamminkin kuin kaksi

kertaa vuodessa, mikä on tämänhetkinen Fidan viestintämalli. Loput haastateltavista olivat sitä mieltä, että kaksi kertaa vuodessa on sopiva määrä. Tällöin kummallekaan osapuolelle ei tulisi paineita viestimisestä. Ainoastaan yksi haastateltavista sanoi, ettei todennäköisesti kirjoittaisi kummilapselle oman luonteensa takia. Hän koki kummitoiminnan kuitenkin toimintamallina, johon voisi osallistua. Kummilapsen kanssa tehtävän viestinnän lisäksi järjestön oma viestintä nähtiin myös tärkeänä osana viestintää. Se koettiin mielenkiintoisena, mutta sen suhteen kaksi kertaa vuodessa nähtiin sopivaksi kaikkien haastateltavien mielestä. Haastateltavien mukaan tarvittaessa voisi kääntyä järjestön puoleen ja pyytää lisäinfoa.

Haastateltavat sanoivat haluavansa kertoa jotakin myös itsestään ja lähettää kuvia ja postikortteja Suomesta. Osa heistä ajatteli, että kummilapsen mielestä olisi varmasti mielenkiintoista tietää, kuka kummi on ja missä hän asuu. Viestintää ei siis koettu ainoastaan yksipuoleisena, kummin ollessa ainut vastaanottaja. Kahden haastateltavan mukaan kummin tekemä viestintä nähtiin jopa niin vahvana tekijänä, että sen uskottiin olevan yhtä suuri apu kummilapselle, kuin itse lahjoitus.

”...Kyl se on iso tekijä. Henkinen hyvinvointi kääntyy myös fyysiseks hyvinvoinniks ja päinvastoin. Kyl se on iso tekijä.”

”...Sillä on aikalailta samat vaikutukset kun mitä sillä rahalla on, mun mielestä.”

Haastatteluissa tuli myös ilmi viestinnän kehittäminen sähköiseksi. Haastateltavat pohtivat, olisiko se tosin mahdollista kummilapsen näkökulmasta. Joidenkin mielestä perinteisen kirjeen kirjoittaminen nähtiin todella hankalaksi ja työlääksi. Toisaalta taas osa näki käsin kirjoitetun kirjeen henkilökohtaisempana kuin sähköisessä muodossa olevan viestin. Kummilapsen käsialan näkeminen koettiin kiinnostavana ja konkreettisoivana tekijänä. Sähköinen viestintä koettiin osittain kylmäksi ja mietittiin sitä, että sähköpostin voisi vahingossa ohittaa roskapostina. Kummilasten videoviestit, Facebookin hyödyntäminen ja kummi-blogin perustaminen nousi esiin muutamassa haastattelussa. Esille nousi myös, että kummikohteissa voisi toimia yhdyshenkilö, joka voisi viestiä kummilapsen puolesta useammin ja että myös hänen puoleensa voisi halutessaan kääntyä.

Salmela (2013, 40-43) selvitti opinnäytetyössään kummien tyytyväisyyttä Suomen lähetysseuran tekemään viestintään. Tässä kohtaa Salmela ei ollut erotellut ikäluokkia, joten tilastot sisältävät sekä nuorten, aikuisten ja eläkeläisten vastaukset. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että ovat tyytyväisiä järjestön tekemään viestintään, jota tapahtuu kaksi kertaa vuodessa. Viisitoista vastaajista toivoi tiedon ja postin tulevan järjestön lisäksi suoraan kohdemaasta. Moni vastaajista toivoi myös paljon konkreettista tietoa siitä, mitä kohteessa tapahtuu ja miten hankkeet etenevät. Suomen lähetysseuran viestintään kaivattiin myös tietoa, siitä mihin rahat käytetään ja minkälaiset hallintokulut ovat. Salmelan vastaukset olivat pitkälti samassa linjassa oman tutkimukseni kanssa.

6.5 Mitä kummi saa työstä

Se mitä nuoret kokevat saavansa kummitoimintaan osallistumalla oli mielestäni mielenkiintoinen kysymys altruismin näkökulmasta ja uskon, että vastaukset voivat olla yksi osa kummitoiminnan kehittämistä, etenkin markkinoinnin osalla. Vastaukset auttoivat myös opinnäytetyön lopussa olevaan kummien tyypittelyyn. Luottamuksesta puhuttaessa lähes järjestään ensimmäinen ajatus oli se, meneekö raha perille. Melkein yhtä yhtenäisesti haastateltavat vastasivat ensimmäisenä saavansa osallistumisesta itselleen yksinkertaisesti hyvän mielen.

Toinen ajatus, mikä nousi esiin, oli hyvän tekemiseen osallistuminen. Osa haastateltavista koki oman arkensa kiireiseksi ja näkivät lahjoittamisen helpoksi tavaksi tehdä universaalisti hyvää. Mahdollisuus avun tarjoamisesta ilman kotimaasta poistumista koettiin positiivisena. Yksi ajatus auttamisesta oli, että on parempiosaisten velvollisuus auttaa niitä, joiden tilanne ei ole yhtä hyvä. Oma auttaminen nähtiin merkitykselliseksi ja tätä kautta koettiin olevansa osa suurempaa kokonaisuutta. Esiin nousi myös puhdas altruistinen ajatus siitä, tarvitseeko aina itse hyötyä teoistaan. Haastateltavan mukaan joskus on hyvä tehdä asioita, jotka eivät hyödytä itseään vaan ainoastaan toista osapuolta.

Haastateltavat tunsivat saavansa myös konkreettista tietoa kehitysmaista, niiden lapsista sekä koulutuksen tarpeesta ja sen merkityksestä. He kokivat saavansa uutta näkemystä kehitysmaiden tilanteesta ja oppivat ymmärtämään kehitysmaiden lasten tilannetta paremmin.

Yksi yllättävä auttamiseen liittyvä asia oli myös negatiiviset tunteet. Kaksi haastateltavista sanoivat, että toisaalta auttamisesta saa hyvän mielen, mutta samalla tulee tunne, ettei voi tehdä enempää eikä voi auttaa useampaa kuin yhtä lasta. Isossa mitakaavassa he kokivat teon pieneksi. Haastateltavat miettivät sitä onko tasapuolista olla yhden lapsen kummi, kun kylässä on muita lapsia, joilla ei ole kummia.

”Ehkä paremman mielen, toisaalta sit kun tultiin tohon näkökulmaan, että se ei olis tasavertasta, niin sitten tulis, että okei mä autan sitä yhtä mutta oisko tarve auttaa niitä muitakin.”

”Mulle tuli siitä jopa jotenkin semmonen niinku negatiivinen fiilis... että... enks mä pysty tekee jotenkin enemmän.”

Tässä tullaan minusta yhteen kummitoiminnan paradoksiin. Kummitoiminta yritetään pitää mahdollisimman tasavertaisena yhteisön lasten näkökulmasta ja toiminnalla ei haluta edistää lasten eriarvoisuutta. Tämän takia kummilahjojen lähettäminen ja yksityisten kummimatkojen tekeminen ei ole suositeltavaa. Silti kummillla on oma kummilapsi, jolle lähetetään kirjeitä ja kuvia. Häntä voi mennä myös tapaamaan järjestön organisoimalla kummivierailulla. Eikö tämäkin voi luoda kateutta ja eriarvoisuuden tunnetta yhteisössä? Olisi mielenkiintoista nähdä tutkimuksia siitä kuinka paljon eriarvoisuutta oikeasti koetaan kummikohteissa. Tämä on tärkeä aihe, mutta samalla tulee mieleen, onko tämä länsimaalaisten arvailua.

6.6 Kummitoiminnan metodit ja niiden toimivuus kummin näkökulmasta

Asia mikä jakoi haastateltavien mielipiteet selkeästi oli lahjoituksen jakautuminen yhteisölle tai rahan meneminen suoraan lapselle. Kaikki ymmärsivät perustelut yhteisö-

kummiuden puolesta, mutta silti asia nähtiin hiukan hankalana. Toisaalta haluttiin lahjoittaa yhteisölle, mutta samalla omalle kummilapselle haluttiin antaa ainakin jotakin ylimääräistä.

”Mun mielestä kuullostaa järkevältä, mut sit jos ajattelee, että olis sen yhden lapsen kummi, ni sillen jotenkin haluais, että ainakin osa siitä rahasta menis suoraan sille lapselle tai vaikka suoraan sen lapsen vaatteisiin. Ni et tuntuis että auttaa just sitä yhtä lasta, kuka on se mun kummilapsi. Järjel ajateltuna se on järkevempi, että se menee sille yhteisölle. Mut tunnepohjalta olis kivempi.”

Siteen luominen kummilapseen nähtiin myös tärkeänä tekijänä. Kummitoimintaa ei haluttu toteuttaa vain lahjoittamisena vaan lapseen haluttiin luoda syvempi side. Kyseinen asia nousi esiin etenkin naisosapuolisten haastateltavien keskuudessa. Yhdessä haastattelussa siteen luominen nousi esiin usean eri aiheen käsittelyssä, puhuttiinpa sitten viestinnästä, toimintaan sitoutumisesta, järjestön valinnasta tai kummivierailuista. Siteen luomisessa viestintää pidettiin tärkeänä ja hyvänä työkaluna.

Sitoutuminen kummiuteen nähtiin tärkeänä, mutta osan haastateltavien mielestä olisi myös tärkeää, ettei sitoutumisesta tehtäisi liian painostavaa. Haastateltavat ymmärsivät, että kestäviä tulosten ja vaikutusten luomiseksi tarvitaan pidempää sitoutumista. Haastateltavien mielestä oli kuitenkin tärkeää, että kummin olisi helppo myös tarvittaessa lopettaa kummius. Moni haastateltava mietti, että sitoutumisen korostaminen saattaa jopa karkottaa mahdollisia tulevaisuuden kummeja.

Yhdessä haastattelussa nousi esiin mahdollisuus yhteisestä kummilapsesta useamman henkilön kanssa. Haastateltava piti itse tästä mallista, koska sitoutumiseen ei tule niin suurta painetta. Tieto siitä, että kummilasta jää kannattamaan muita henkilöitä, jos itsellä tulee tarve lopettaa kummius, oli helpottava tieto. Sama henkilö pohti myös, että nuorille tämä malli voisi toimia paremmin kuin henkilökohtainen kummilapsi. Luulen, että moni ei tiedä tällaisesta mahdollisuudesta, koska tämä oli ainut kerta, kun asia tuli ilmi kaikkien kolmentoista haastateltavan kanssa.

Esiin nousi myös se, että tulevaisuuden kummit haluaisivat selkeästi tietää, missä maassa toimintaa tehdään. Jotkut halusivat päästä itse valitsemaan maan, josta ot-

taisivat kummilapsen. Kukaan ei puhunut lapsen valinnasta, mutta maan valinta mainittiin muutaman kerran. Maan valinta nousi yhdessä haastattelussa jopa tärkeämmäksi kuin järjestön suuri koko, joka nähtiin luotettavuutta lisäävänä tekijänä.

Kummivierailut nähtiin mielipiteitä jakavana tekijänä. Osa haluaisi tavata oman kummilapsen, osalle se ei ollut merkittävä tekijä. Tässäkin korostui hiukan se, että naispuoleiset haastateltavat haluaisivat useammin osallistua kummivierailulle. Kummivierailuista aika yhtenäinen mielipide oli se, että mieluummin haluttaisiin tehdä omatoimisia matkoja ja jos matka on järjestön organisoima, paikan päällä haluttaisiin tehdä vapaaehtoistyötä. Ne jotka olisivat valmiita lähtemään kummimatkalle arvioivat sopivaksi matkustusajaksi vähintään viikon, mielellään ainakin kaksi viikkoa.

6.7 Viisi auttajatyyppiä kummitoiminnan kontekstissa

Seuraavat viisi auttajatyyppiä olen luonut tutkimusaineiston pohjalta, apuna Pessin ja Oravasaaren sekä Leskisen tyyppittelyä suomalaisista auttajista. Tyyppittelyyn ei vaikuta se oliko haastateltavilla kummilasta. Tyyppittely perustuu enemmän haastateltavien motiiveihin ja arvoihin.

Tiedostava avuntarjoaja ei mieti lahjoitussummaa vaan ajattelee, että avun antaminen ja avun perille saattaminen on kaikista tärkeintä. Kummitoiminnan hyvät puolet tiedostetaan, mutta toimintamuotoon suhtaudutaan samaan aikaan hiukan kriittisesti. Auttaminen nähdään osana omaa arvomaailmaa ja tällä tavalla halutaan edistää maailmanlaajuista tasa-arvoa.

Luottavainen viestijä kokee lahjoittamisen helpoksi tavaksi auttaa. Hän luottaa avun perille menemiseen pienistä epäilyksistä huolimatta. Viestintä ja siteen luominen kummilapseen on suuressa roolissa luottavaiselle viestijälle. Viestintää halutaan ehdottomasti tehdä myös omasta puolesta. Auttaminen tulee luonnollisesti kummilapseen sidotun suhteen kautta.

Konkretian arvostaja haluaisi tehdä toimintamuodosta mahdollisimman helposti ymmärrettävän. Auttamisessa konkretia on tärkeimmässä osassa ja kummitoiminta

nähdään hiukan vaikeasti lähestyttävänä. Avun antaminen nähdään osana ihmisluontoa, eikä siitä tarvitse saada sosiaalista palkkiota tai täyttää muiden ihmisten odotuksia. Sitoutuminen nähdään tärkeänä, koska se edistää kaikista suurinta hyötyä avunsaajalle.

Lähimmäisestä huolehtija omaa vahvan kristillisen arvomaailman ja seurakuntataustan. Hän luottaa avun perille menemiseen ja pitää kummitoiminnassa kristillistä arvopohjaa tärkeänä osana työtä. Hän näkee kummilapsen lähimmäisenään ja arvostaa häntä ihmisenä. Lähimmäisen auttaja uskoo, että omastaan kuuluu antaa muutakin kuin rahaa.

Teoriatason auttaja tiedostaa avun tarjoamiseen liittyvät riskit ja pitää niitä suurina. Teoriassa hän olisi valmis auttamaan, mutta vain hyvin harkitusti. Hän kohdistaisi avun mieluiten lähimmäisiin ja muihin suomalaisiin. Teoriatason auttaja pitää kummitoimintaa kauniina ajatuksena, mutta ei tällä hetkellä osallistuisi toimintaan. Auttamista hän ei näe velvoittavana tekijä.

Tekemäni tyypittely on todella karkea ja haastateltavat löytävät itsensä mahdollisesti monestakin eri tyypistä. Arvojen päälinjat sekoittuvat ja useammasta tyypistä on helppo löytää jotakin, joka kuvaa itseään. Halusin tehdä edes pintapuolisen tyypittelyn aineiston pohjalta, koska siitä näemme kuinka monenlaisia nuoria tulevaisuuden kummeja on olemassa. Jotta saataisiin mahdollisimman paljon uusia kummeja toiminnan piiriin, pitäisi tavoittaa jokainen näistä tyypeistä ja tarjota heille mahdollisimman sopiva malli kummitoimintaan.

7 LOPPUPÄÄTELMÄ

Viimeisessä kappaleessa esittelen ajatuksia kummitoiminnan kehittämistä varten. Ideat ovat nousseet tutkimusaineistosta. Osa ideoista tuli suoraan haastateltavilta, osa on syntynyt tulkitessani aineistoa. Kappaleessa pohdin myös kummitoiminnan tulevaisuutta.

7.1 Kehitysideoita

Haastatelussa mainittiin kummitoiminnan räätälöinti. Asiaa ei mainittu useasti, mutta uskon, että tällä voisi kuitenkin olla suuri positiivinen merkitys nuorten kummien määrän lisäämisessä. Nykymaailmassa palvelut halutaan jokaiselle sopivaksi muokattuina. Mielestäni tästä kertoo esimerkiksi älypuhelinmallien loputon määrä. Personointi ei pysähdy mallin valintaan, vaan sille voidaan valita erilaiset kuoret ja jopa käyttöjärjestelmiä voidaan muokata lähes rajattomasti. Kummitoiminnan räätälöinti liittymisvaiheessa voisi tehdä liittymisestä helpompaa ja kiinnostavampaa. Kummi voisi alusta asti valita kuinka paljon haluaa viestiä, kiinnostaisiko häntä vapaaehtoistyö ja muut tulevaisuuden osallistumismallit tai esimerkiksi voisiko hän lähteä kummimatkalle unohtamatta tietysti räätälöityä lahjoitussummaa. Jotta tulevaisuudessa saataisiin mahdollisimman paljon uusia nuoria kummeja, jokainen kummityyppi pitäisi pystyä tavoittamaan. Uskon että räätälöinti voisi olla yksi avain tähän tavoitteeseen.

Haastatteluissa moni mainitsi, että järjestöjen kannattaisi tehdä raportteja siitä, mihin lahjoitukset käytetään. Juuri kukaan ei kuitenkaan kertonut, että olisi tutustunut jo olemassa oleviin raportteihin ja vuosikertomuksiin. Siinä olisi mielestäni ollut suuri ero, jos haastateltavat olisivat sanoneet, että jo olemassa olevien raporttien lukeminen tuo luotettavuutta toiminnalle. Selkeästikin nuoret eivät ole tutustuneet jo olemassa oleviin raportteihin. Ehkä niitä ei löydetä tai ne ovat nuorten mielestä vaikeasti ymmärrettäviä. Järjestöjen pitäisi ehkä tehdä tilinpäätöstiedoista ja erilaisista raporteista helpommin lähestyttäviä ja niiden olemassaoloa voisi korostaa kummitoiminnan kentällä.

Muutama haastateltava esitti jopa, että järjestö tekisi hintaerittelyn lahjoittajille niinkin tarkasti, että lahjoittajien olisi mahdollista nähdä kuitteja ja maksutositteita. En itse tiedä, kuinka mahdollista tämä olisi järjestöille, mutta ajatuksena tämä olisi mielenkiintoinen. Järjestö voisi kerran vuodessa tehdä jostakin hankkeesta esimerkin tekeillä todella tarkan julkisen hintaerittelyn.

Tavaralahjoittaminen mainittiin yhtenä uutena tapana osallistua kummitoimintaan. Se ei kuitenkaan mielestäni ole tällä hetkellä paras mahdollinen osallistumismuoto. Kummitoiminnan tarkoituksena on sitoutua ja mahdollistaa lapselle hyvän elämän puitteet pitkäkestoisesti. Tavaralahjoittaminen ei vastaa tähän haasteeseen. Tavaralahjoittaminen voisi toimia kuitenkin esimerkiksi jokavuotisena kertaluontoisena lahjoitusmallina.

Sosiaalinen media ja tietotekniikan hyödyntäminen nousivat myös esiin kun mietittiin erilaisia osallistumismuotoja. Yksi ajatus oli, että jos kummikohteessa olisi internet-yhteys, sitä hyödyntämällä voisi osallistua esimerkiksi etä-opettamalla kohteessa olevia lapsia tai yhteisön muita jäseniä. Haastateltava tosin pohti myös idean ongelmia, kuten sitä, löytyykö yhteistä kieltä.

Yksi haastatteluissa noussut ajatus oli osallistua toimintaan levittämällä tietoisuutta kummitoiminnasta. Tarkoituksena olisi jakaa tietoa aiheesta sosiaalisessa mediassa, läheisille ja esimerkiksi kouluissa. Tästä ajatuksesta minulle nousi idea *kummilähettilästä*. Kummilähettiläs voisi kiertää kouluissa ja muissa yhteisöissä sekä järjestää esimerkiksi erilaisia tempauksia, joilla lisättäisiin ihmisten tietoisuutta kummiudesta. Kummilähettiläs voisi myös kerätä yksittäisiä raha- ja tavaralahjoituksia kummikohteisiin. Ajatus kummilähettilästä syntyi Planin lapsen oikeuksien lähettiläistä, jotka kiertävät kouluissa kertomassa kestävästä kehityksestä. Lapsen oikeuksien lähettiläs ei liity kummitoimintaan, vaan laajemmalti Planin tekemään työhön. (Plan 2015b.) Tämä olisi omasta mielestäni yksi uusi mielenkiintoinen idea Fidalle. Vapaaehtoista kummilähettin toimintaa voisi markkinoida esimerkiksi hyvänä työkokemuksena kansainväliseltä järjestöalalta korkeakouluharjoittelijoille.

Yksi tekijä, joka useamman haastateltavan mielestä lisäisi järjestön luotettavuutta olisi mahdollisimman monipuolinen ja reaaliaikainen tiedotus ja viestintä tavoitteiden etenemisestä. Kuvat, videot ja terveiset paikan päältä toisivat konkretiaa siihen, että jotakin saadaan aikaan, eikä lahjoitukset katoa korruption tai liian suurien hallintokulujen takia. Monesta haastateltavasta tuntui, että muitakin viestintäkanavia voisi hyödyntää kuin pelkkää uutiskirjettä. Yksi tapa, jonka haastateltavat nimesivät päätäkseen seuraamaan kehitystä reaaliajassa, oli kummilapsen kanssa viestiminen sosiaalisen median kautta. Se, että kummilapsi itse kertoisi omasta ja yhteisön kehityk-

sestä, nähtiin lisäävän toiminnan luotettavuutta. Yksi haastatteluissa tullut idea oli kummijärjestön nettisivuilla oleva sähköinen kaavake, jonka avulla kummilapselle kirjoittamisen kynnyks madaltuisi. Tämä auttaisi erityisesti niitä jotka haluaisivat viestiä kummilapsen kanssa, mutta kokevat kirjeen kirjoittamisen vaikeaksi tehtäväksi.

Viestintä kummin ja kummilapsen välillä on mielestäni vaikea aihe toiminnan kehittämisen kannalta. Viestintä konkretisoi toimintaa ja osa haastateltavista haluaisi selkeästi viestiä hyvinkin paljon kummilapsen kanssa. Esiin nousi myös sosiaalisen median käyttö viestinnässä. Tämä on kuitenkin varmasti hankala aihe toimialalla. Siinä on vaara, että ylitetään kummin tai kummilapsen yksityisyyden raja. Toinen riski on myös se, että kummille tulee liian suuri sosiaalinen paine kummilapsen henkisestä hyvinvoinnista. Moni haastateltavista oli sitä mieltä, että kummin ja kummilapsen viestintä on yksi tärkeimmistä osa-alueista kummitoiminnasta. Uskon, että viestinnän kehittäminen voi olla yksi ratkaiseva tekijä uuden kummisukupolven löytämisessä tai menettämisessä.

7.2 Tulevaisuuden haasteet

Kummitoiminta on haasteiden edessä monellakin tapaa. Toimintaa pitäisi kehittää niin, että myös nuoret innostuisivat toiminnasta ja näin saataisiin luotua uusi kummisukupolvi. Kummitoiminta nähdään apua konkretisoivana toimintamallina, mutta sitä pitäisi konkretisoida vieläkin enemmän. Mitä helpompi toimintamallia on ymmärtää, sitä helpompi siihen on osallistua. Nuorten sukupolvi nähdään samaan aikaan kaikista auttamishaluisimpana, mutta heissä on myös paljon niitä, jotka auttavat kaikista harvimminkin. Nuoret eivät etenkään halua sitoutua kovin pitkäksi aikaa. Yksi haastateltavistakin mainitsi, ettei sitoutuminen ole nuorten keskuudessa tällä hetkellä ”kovassa huudossa.” Kummitoiminnalla on tutkimustulosten mukaan suuri positiivinen vaikutus kehitysmaiden lapsiin, mutta suurin kysymys on kuinka nuoret saataisiin mukaan kummitoimintaan. Kummitoiminnalla ei voi olla positiivisia vaikutuksia ilman kummeja. Opinnäytetyöni ei sisällä suoria vastauksia tähän, mutta uskon että se tarjoaa työkaluja Fidalle työn kehittämiseen. Haastatteluissani nousi monta teemaa ja jokaisesta teemasta saisi yksinään helposti oman tutkimuksen.

Kaksi teemaa, jotka haluan nostaa haastatteluista vielä kerran esiin ovat järjestön luotettavuus ja kummitoiminnan viestinnän kehittäminen. Kuten tuloksissa lainasin yhtä haastateltavaa, järjestön luotettavuus on kaiken kulmakivi. Ilman luottamusta ei saada sitoutuvia kummeja toimintaan. Luotettavuudesta pitää myös pitää kiinni, koska jos sen kerran menettää, sitä on vaikea enää saada takaisin. Viestintä nousi myös merkittävään osaan haastatteluissa. Viestinnällä tuntui olevan monia merkityksiä työllä ja yksi niistä oli luottamuksen rakentaminen. Nekin haastateltavat, ketkä eivät pitäneet viestintää tärkeänä siteen luomisessa, pitivät sitä kuitenkin luotettavuuden lisäjäjänä.

”Kuitenkin ne on huomattavan paljon lähempänä ne kummilapset, kun vaikka kymmennen vuotta sitten. Miten sen vois tuoda esille, että se vois olla ennen kaikkea sen kummilapsen kannalta asioitten eteen päin viemistä, semmosia pieniä asioita. Enemmän konkretiaa, enemmän elämää, ettei se oo vaan niitä lippulappuja mitä siirrellään ja maksetaan, vaan että siinä olis taustalla tarina. Kummilapsi on ennen kaikkea hyvä elementti, mikä haastaa meitä tekemään konkreettisia asioita.” - 20 vuotias helsinkiläismies.

LÄHTEET

Ainamo, Antti & Lindy, Ilari & Sutinen, Erkki 2011. Altruismi ja taloudellinen itsekkyyden kehitysyhteistyössä. Teoksessa Pessi Anne Birgitta & Saari Juho (toim.) Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa. 1 painos. Helsinki: Diakoniamattikorkeakoulu, 121-143.

Alaviitala, Lauri 2010. Kehitysyhteistyön sekoittuminen kriisinhallintaan on turvallisuusriski. Teoksessa Alm Oili & Juntunen Tapio (toim.) Inhimillistä turvallisuutta rakentamassa. Näkökulmia ja käytännön esimerkkejä. 1. painos. Helsinki: Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU & Ulkoasiainministeriö, 190-193.

Alasuutari, Pertti. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4.painos. Tampere: Vastapaino.

Arto, Juhani 2005. Kohti kumppanuutta. Kuinka Suomi oppi tekemään kehitysyhteistyötä 1965-2005. 1. painos. Helsinki: Ulkoasiainministeriö.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2003. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 6. painos. Tampere: Vastapaino.

Fida International 2014d. Fidan yt-neuvottelut päättyivät. Viitattu 29.10.2015
<http://www.fida.info/fidan-yt-neuvottelut-paattyivat/>

Fida International 2015a. Fida pähkinänkuoressa. Viitattu 30.9.2015.
<http://www.fida.info/fida-info/tietoa-fidasta/fida-pahkinankuoressa/>

Fida International 2015b. Fidan toiminnan rahoitus. Viitattu 30.9.2015.
<http://www.fida.info/fida-info/tietoa-fidasta/fidan-toiminnan-rahoitus/>

Fida International 2015c. Tietoa kummiudesta. Viitattu 1.10.2015.
<http://www.fida.info/tyomme/kummilapsityo/tietoa-kummiudesta/>

Kangas, Olli & Saari, Juho 2000. Yhteisvastuukeräys ja altruismi: Yhteisvastuukeräyksen tuoton kehitykseen vaikuttaneet tekijät vuosina 1950-1998. Teoksessa Mikko Malkavaara (toim.) Ei etsi omaansa. Tutkimuksia altruismista ja yhteisvastuusta. 1. painos. Pieksämäki: Kirkkopalvelut, 231-264.

Kepa ry 2005. Kaiken maailman kummit. Tietoa kummijärjestöistä Suomessa. Viitattu 30.9.2015. <https://www.kepa.fi/tiedostot/julkaisut/kummiopas-2005.pdf>

Kontinen, Tiina 2008. Vapaaehtoiset järjestöjen vapaaehtoistyössä. Teoksessa Hakkarainen Outi & Kontinen Tiina (toim.) Vapaaehtoisuus kehitysyhteistyössä. 1. painos. Helsinki: Kepa, 39-50.

Koponen, Juhani 2007. Kehityksen merkitykset. Teoksessa Koponen Juhani & Lanki Jari & Kervinen Anna (toim.) Kehitysmaatutkimus. Johdatus perusteisiin. 3. painos. Helsinki: Gaudeamus, 49-66.

Koponen, Juhani & Seppänen, Maaria 2007. Kehitysyhteistyön monet kasvot. Teoksessa Koponen Juhani & Lanki Jari & Kervinen Anna (toim.) Kehitysmaatutkimus. Johdatus perusteisiin. 3. painos. Helsinki: Gaudeamus, 335-363.

Kuusimäki, Kalle 2000. Pyyteettömiä kertomuksia. Eräitä moraalifilosofisia ja aatehistoriallisia huomioita altruismista. Teoksessa Mikko Malkavaara (toim.) Ei etsi omaansa. Tutkimuksia altruismista ja yhteisvastuusta. 1. painos. Pieksämäki: Kirkkopalvelut, 17-46.

Kuvaja, Sari 2010. Hyvä Raha. 1. painos. Helsinki: Kirjapaja.

Kääriäinen, Matti 2014. Kehitysavun kirous. 1. painos. Helsinki: Into kustannus.

Latva-Pukkila, Anna 2014. Millaista on hyvä kummitoiminta? Viitattu 6.10.2015. <https://www.kepa.fi/jasensivut/jasenblogi/15337>

Leskinen, Tapio 2008. Globaalin auttajien arvot ja moraalit. Teoksessa Hakkarainen Outi & Kontinen Tiina (toim.) Vapaaehtoisuus kehitysyhteistyössä. 1. painos. Helsinki: Kepa, 12-23.

Leskinen, Tapio 2011. Muukalaisten auttaminen. Suomalaiset ja kehitysapu. Teoksessa Pessi Anne Birgitta & Saari Juho (toim.) Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa. 1. painos. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 91-120.

Nylund, Marianne 2008. Vapaaehtoisuuden arvot ja motiivit. Teoksessa Hakkarainen Outi & Kontinen Tiina (toim.) Vapaaehtoisuus kehitysyhteistyössä. 1. painos. Helsinki: Kepa, 24-38.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Plan Finland 2015a. Yleistä Planista. Viitattu 6.10.2015. <https://plan.fi/usein-kysyttya>

Plan Finland 2015b. Globaalikoulu. Viitattu 10.11.2015. <https://plan.fi/koulut>

Pessi, Anne Birgitta & Saari, Juho 2008. Hyvä tahto. Auttamisen asenteet ja rakenteet Suomessa. 1. painos. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

Pessi, Anne Birgitta & Oravasaari, Tomi 2011. Suomalaisen altruismin tyypit. Auttamisen kolme muotokuvaa. Teoksessa Pessi Anne Birgitta & Saari Juho (toim.) Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa. 1. painos. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 71-90.

Pyhtilä, Mikko 2007. Reilusti tasan. 1. painos. Helsinki: Mikko Pyhtilä. Suomen Lähetysseura.

Raunio, Antti 2000. Ihminen elää pelkästään toisille eikä itselleen. Luterilainen käsitys altruismista ja egoismista ihmisen toiminnan motivaationa. Teoksessa Mikko Malakavaara (toim.) Ei etsi omaansa. Tutkimuksia altruismista ja yhteisvastuusta. 1. painos. Pieksämäki: Kirkkopalvelut, 47-89.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV – 6.2. Aineiston määrä ja tutkittavat. Viitattu 23.10.2015.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_2.html

Saari, Juho & Kainulainen, Sakari & Yeung, Anne Birgitta 2005. Altruismi. Antamisen lahja Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. 1. painos. Helsinki: Yliopistonpaino Kustannus.

Salmela, Kirsi 2012. Kummina olet korvaamaton. Kummiryhmien toiminta Suomen evankelis-luterilaisissa seurakunnissa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyö.

Salo, Erkki 2013. Applying Business Model Canvas with Service-Dominant Logic for Child Sponsorship. Laurea University of Applied Sciences. Master Thesis.

Salo, Ekki 2015b. Vs: kummityö. Sähköposti tekijälle 1.10.2015. Tekijän hallussa.

Salo, Erkki 2015c. Vs: kummityöstä. Sähköposti tekijälle 21.10.2015. Tekijän hallussa.

Singer, Peter 2009. The Life You Can Save. Acting Now to End World Poverty. 1.painos. Lontoo: Picador.

Sihvola, Seija & Kukkamaa Tiina 2003. Lapsen saatavilla. Kirja kummeille ja kummiksi haluaville. 1. painos. Jyväskylä: Gummerus kustannus oy. Ajatus kirjat.

Sulkunen, Pekka 1990. Ryhmähaastatteluiden analyysi. Teoksessa Klaus Mäkelä (toim.) Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. 1. painos. Helsinki: Gaudeamus, 264-285.

Sos Children's Village 2015. Sponsorship Stories. Viitattu 2.10.2015.

<http://www.soschildrensvillages.org.uk/sponsor-a-child/sponsors-stories>

Taloustutkimus oy 2011. Kehitysyhteistyön kummilapsitoiminta 2011. Suuren yleisön mielipiteet ja käsitykset. Plan Suomi ja World Vision Tammikuu 2011.

Ulkoasiainministeriö 2015a. Kehitysyhteistyön määrärahat. Viitattu 29.10.2015.

<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=49314>

Ulkoasiainministeriö 2015b. Suomen kehityspolitiikan tavoitteet ja periaatteet. Viitattu 12.11.2015.

<http://www.formin.fi/public/default.aspx?nodeid=49312&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoministeriön kehitysviestintä 2013. Käyvätkö kaikki maailman lapset koulua?

Osaavatko kaikki maailman aikuiset kirjoittaa ja lukea?. Viitattu 22.10.2015.

<http://global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=164058>

Unicef 2015a. Under-Five Mortality. Viitattu 21.10.2015. <http://data.unicef.org/child-mortality/under-five.html>

Unicef 2015b. Pneumonia. Viitattu 21.10.2015. <http://data.unicef.org/child-health/pneumonia.html>

Unicef 2015c. Malnutrition. Viitattu 21.10. 2015.

<http://data.unicef.org/nutrition/malnutrition.html>

Unicef 2015d. Drinking Water. Viitattu 21.10.2015. <http://data.unicef.org/water-sanitation/water.html>

Virtanen, Rauli 2013. Kaivoja Köyhille? Suomalaisen kehitysyhteistyön vuosikymmenet. 1. painos. EU: Werner Söderström Osakeyhtiö.

World Vision 2015a. Child sponsorship. Viitattu 2.10.2015.
<http://www.worldvision.org/sponsorship/how-sponsorship-works>

World Vision 2015b. Suomen World Vision. Viitattu 6.10.2015.
<https://worldvision.fi/me-ja-tyomme/suomen-world-vision>

Wydick, Bruce 2013. Want to Change the World? Sponsor a Child. Viitattu 13.11.2015. <http://www.christianitytoday.com/ct/2013/june/want-to-change-world-sponsor-child.html>

Wydick, Bruce & Glewwe, Paul & Rutledge, Laine 2013. Does International Child Sponsorship Work? A Six-Country Study of Impacts on Adult Life Outcomes. *Journal of Political Economy* (121) 2/2013, 393-436.

Sulkunen, Pekka 1990. Ryhmähaastatteluiden analyysi. Teoksessa Klaus Mäkelä (toim.) *Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta*. 1. painos. Helsinki: Gaudeamus, 264-285.

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto 2015. Kvalitatiivisen datatiedoston käsittely. Viitattu 12.11.2015. <http://www.fsd.uta.fi/aineistonhallinta/fi/kvalitatiivisen-datan-kasittely.html>

LIITTEET

Liite 1

SUOMALAISTEN KUMMILAPSIJÄRJESTÖJEN YHTEINEN EETTINEN OHJEISTO

Seuraavien eettisten ohjeiden tarkoituksena on luoda suomalaisille kummijärjestöille yhteiset toimintaperiaatteet, jotka edistävät lasten perusoikeuksia sekä painottavat lasten henkisen ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista kummilapsitoiminnassa. Allekirjoittaneet suomalaiset kummilapsijärjestöt haluavat tällä ohjeistolla edesauttaa lasta kunnioittavan yhteyden muodostumista kummin ja lapsen välille. Nämä ohjeet koskevat suomalaisten järjestöjen työntekijöitä, kummeja, vapaaehtoisia sekä muita työmme kautta lapsiin yhteydessä olevia ihmisiä.

Kummitoiminnan perusta

Kaiken kummitoiminnan pohjana on YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus, johon kummijärjestöt ovat sitoutuneet. Sopimuksen artiklassa 3 todetaan: ”Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (Best Interest of a Child).” Lähes kaikki maailman valtiot ovat allekirjoittaneet sopimuksen, mutta silti lasten oikeuksia rikotaan jatkuvasti. Muiden muassa lasten käyttäminen sotilaina, lapsiprostituutio tai lapsityövoiman käyttö esimerkiksi huumerikollisuudessa turmelevat lapsen fyysistä ja henkistä kehitystä. Kummilapsityö on yksi tapa tehdä kehitysyhteistyötä. Työn keskeinen ajatus on konkreettisella tavalla huomioida erityisesti lasten asemaa ja oikeuksia niin Suomessa kuin yhteistyökumppanien maissa.

Menettelytapaohjeet

→ **Allekirjoittaneet järjestöt ovat sitoutuneet noudattamaan omassa työssään seuraavia periaatteita:**

1. Kummilapsityön tavoitteena on parantaa lapsen koko elinympäristöä. Näin voidaan auttaa parhaiten myös yksittäistä lasta.

2. Kummitoimintaan kuuluu olennaisena osana kummin mahdollisuus yhteydenpitoon lapsen tai kummikohteen kanssa. Kummisuhteessa on kuitenkin tärkeää muistaa, että lapset ovat ensisijaisesti yhteisöjensä ja perheidensä jäseniä. Lapset asuvat köyhissä oloissa, joten on tärkeää, että yksi lapsi ei joudu erityisasemaan saamiensa kummilahjojen takia. Tämä aiheuttaa helposti kateutta muissa lapsissa ja kummilapsi sekä pahimmassa tapauksessa koko perhe voi joutua sosiaalisesti eristyksiin. Tämän seikan takia kummilapsijärjestöillä on tietyt perusohjeet ja suositukset kummien kirjeenvaihdosta ja lahjojen lähettämistä. Näiden ohjeiden toteutumisesta kummijärjestöillä on myös velvollisuus valvoa.
3. Samoin asetetaan sääntöjä myös taloudelliselle avulle, jota annetaan yhdelle lapselle, varsinkin silloin, kun on kysymys rahallisesta avusta.
4. Kummien ja lasten välinen kirjeenvaihto kulkee järjestön tai paikallisten yhteistyökumppanien kautta, koska kummijärjestöillä on vastuu yhteydenpidosta. Turvataksemme projektimme lasten koskemattomuuden ja edunemme luovuta lasten osoitetietoja kummeille emmekä kummien osoitetietoja lapsille tai heidän perheilleen ilman asianosaisten suostumusta.
5. Lapsen fyysisen koskemattomuuden rikkominen on pahin lapsen etua vahingoittava asia (Lapsen oikeuksien sopimus, artikla 19). Eri-tyyppistä huolellisuutta noudatetaan kummitoiminnassa mukana olevien työntekijöiden, harjoittelijoiden, vapaaehtoisten ja hallinnon edustajien valinnassa, jotta mahdolliselta lasten hyväksikäytöltä kaikissa tapauksissa vällyttäisiin.

→ **Nämä eettiset ohjeet koskevat myös mahdollisia kummivierailuja kohdemaihin seuraavalla tavalla:**

1. Kummimatkasta on aina hyvissä ajoin ennen matkaa ilmoitettava Suomessa toimivalle järjestölle.
2. Kummin ja kummilapsen turvallisuuden takaamiseksi kummillla ei ole oikeutta omatoimisesti hoitaa vierailua. Lapsen tapaamisesta on aina sovittava paikallisen järjestön kanssa.

Näillä toimenpiteillä järjestöt pyrkivät suojaamaan toiminnan piiriin kuuluvien lasten fyysistä ja henkistä tasapainoa ja turvaamaan heidän yhteisöjensä sosiaalisia rakenteita. Kummisuhteessa on tärkeää muistaa kulttuurierot ja erilaiset maailmankuvat. Suomalaiset kummilapsijärjestöt tekevät yhteistyötä ja seuraavat näiden periaatteiden toteutumista.

Liite 2

FIDAN KUMMILUPAUS

Voimassa 1.4.2015 alkaen.

1. Kantava-ajatus Fidan kummilapsityössä

Lapsikeskeinen kummityö toteutuu yhteisöissä. Yhteisön määritelmä: Yhteisö muodostuu ihmisistä, jotka elävät samalla (maantieteellisesti rajatulla) alueella ja ovat aktiivisesti vuorovaikutuksessa keskenään. Yhteisö voi olla esimerkiksi terveyskeskuksen, koulun tai seurakunnan vaikutuksen alue, tai sen voi myös määritellä kilometreissä. Yhteisö voi muodostua lastenkodista, kyläyhteisöstä, slummiyhteisöstä tai muusta erikseen määritellystä ryhmästä.

2. Lasten tarpeiden huomioiminen. Lupaamme että seuraavia asioita toteutetaan lapsen/lasten elämässä kummituen avulla.

2.1. Lasten henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Näitä toteutetaan muun muassa seuraavin keinoin.

2.1.1. Edistetään lasten turvallisuuden lisääntymistä. Kaikissa hankkeissa perehdytetään henkilöstö ja yhteisöt Fidan lastensuojeluohjeistoon ja tuetaan heitä luomaan kohdekohtainen lastensuojeluohjeisto. Tämän myötä lasten turvallisuus lisääntyy, kun yhteisöt huomioivat lapsen yksilönarvon ja oikeudet valistuksen, tietoisuuden ja yhteyden lisääntyessä.

2.1.2. Edistetään heikommassa asemassa olevien lasten samanarvoisuutta ja ehkäistään eriarvoistumista.

2.1.3. Edistetään lasten osallistumismahdollisuuksia yhteisöissään. Saatetaan lasten ääni kuuluviin, ja tuetaan heitä kehittymään vaikuttajiksi mahdollisuuksien mukaan.

2.1.4. Edistetään lasten vapaa-ajantoimintaa. Edistetään lapsen oikeutta leikkiin kerhojen ja muiden vapaa-ajantoimintojen edistämisen kautta.

2.1.5. Edistetään lasten koulunkäyntimahdollisuuksia.

* Yksilökummius: Edistetään lapsen koulunkäyntimahdollisuuksia vähintään alakoulun aikana.

* Yksilökummius vammaisille: Edistetään lievästi vammaisten ottamista mukaan tavallisten kummilasten joukkoon yhteisössä. Vammaishankkeissa lasten koulunkäyntiä edistetään mahdollisuuksien mukaan vaikuttamistyöllä.

* Yhteisökummius: Koulunkäynti voi olla lyhytaikaisempaa tai kurssikohtaista (esim. esikoulu tai ala-aste tai jatkokoulutushanke).

3. Lasten terveellisen elämän tukeminen. Toimenpiteet kohdekohtaisesti; esim. hygienia- ja päihdevalistus, riittävän ravinnon saamisen edistäminen sekä lasten terveydenhoidon seuraaminen ja mahdollisuuksien mukaan järjestäminen. Vammaiset lapset huomioidaan erikseen.

4. Kristillisen arvopohjan toteutuminen. Meidät on veloitettu toimimaan pyyteettömästi lähimmäisten hyväksi. Edistetään vapaaehtoisten kristillisten kerhojen (liittyen esim. peleihin, liikuntaan, musiikkiin, kertomuksiin, elämäntaitojen opetukseen) ja holistisen arvokasvatuksen toteutumisena. Avunsaanti ei ole riippuvainen uskonnosta.

5. Apu heikoimmassa asemassa oleville lapsille.